ZAKON O STRANCIMA

(„Službeni glasnik RS“, broj 24/18, 31/19 i 62/23)

OVA VERZIJA ZAKONA JE U PRIMENI OD 1. FEBRUAR 2024. GODINE

I OSNOVNE ODREDBE

Predmet zakona

Član 1

Ovim zakonom se uređuju uslovi za ulazak, kretanje, boravak i vraćanje stranaca, kao i nadležnost i poslovi organa državne uprave Republike Srbije, u vezi sa ulaskom, kretanjem, boravkom stranaca na teritoriji Republike Srbije i njihovim vraćanjem iz Republike Srbije.

Primena zakona

Član 2

(1) Ovaj zakon se ne primenjuje na strance koji:

1) su podneli zahtev za dobijanje azila ili kojima je u Republici Srbiji odobren azil ili privremena zaštita, ako zakonom nije drugačije određeno;

2) po međunarodnom pravu uživaju privilegije i imunitete u delu koji je tim privilegijama i imunitetima isključen;

3) su stekli izbeglički status u smislu Zakona o izbeglicama.

(2) Na lica bez državljanstva primenjuju se odredbe Konvencije o pravnom položaju lica bez državljanstva, ako je to za njih povoljnije.

Značenje izraza

Član 3

(1) Pojedini izrazi upotrebljeni u ovom zakonu imaju sledeće značenje:

1) **stranac** je svako lice koje nema državljanstvo Republike Srbije;

2) **nadležni organ** je organizaciona jedinica Ministarstva unutrašnjih poslova, Direkcije policije - van sedišta, koja obavlja poslove u vezi sa kretanjem i boravkom stranaca;

3) **granična policija** je organizaciona jedinica Ministarstva unutrašnjih poslova, Direkcije policije - u sedištu, koja obavlja poslove granične kontrole i poslove u vezi sa kretanjem i boravkom stranaca;

4) **diplomatsko-konzularno predstavništvo Republike Srbije** (u daljem tekstu: diplomatsko-konzularno predstavništvo)je stalna diplomatska misija i konzularno predstavništvo Republike Srbije u inostranstvu ovlašćeno za izdavanje viza kako je definisano u Bečkoj konvenciji o konzularnim odnosima;

5) **ulazak** je dolazak stranca na teritoriju Republike Srbije, koji je odobren od strane granične policije, prelaskom preko državne granice, odnosno graničnog prelaza na kome se obavlja granična kontrola, pri čemu se zadržavanje stranaca u tranzitnom prostoru aerodroma, sidrištu pristaništa ili luke preko kojih se odvija međunarodni saobraćaj ne smatra, u smislu ovog zakona, ulaskom u Republiku Srbiju;

6) **tranzit** je prelazak preko teritorije Republike Srbije;

7) **granična kontrola** podrazumeva kontrolu lica i putnih isprava, kontrolu prevoznog sredstva i kontrolu stvari koja se vrši na području graničnog prelaza u vezi sa nameravanim prelaskom državne granice ili neposredno nakon što je izvršen prelazak državne granice i druge kontrole u skladu sa zakonom;

8) **razlozi zaštite bezbednosti Republike Srbije** su izraz potrebe zaštite vitalnih i trajnih nacionalnih vrednosti koje su utvrđene Ustavom i zakonom, uključujući bezbednost njenih građana;

9) **lice bez državljanstva** je stranac koga ni jedna država, shodno svom nacionalnom zakonodavstvu, ne smatra svojim državljaninom;

10) **zemlja porekla** je država čije državljanstvo ima stranac, odnosno zemlja u kojoj je lice bez državljanstva imalo uobičajeno boravište;

11) **uobičajeno boravište** je mesto u kome se stranac zadržavao pod okolnostima na osnovu kojih se može zaključiti da na tom mestu ili području nije boravio samo privremeno;

12) **strana putna isprava** je lični, porodični, zajednički, diplomatski ili službeni pasoš, pomorska knjižica i brodarska knjižica snabdevena vizom i druga isprava priznata međunarodnim ugovorima kao putna isprava, na osnovu koje se može utvrditi identitet njenog nosioca, kojoj rok važenja nije istekao i koja je izdata u skladu sa propisima strane države, odnosno odgovarajućim aktom međunarodne organizacije;

13) **lična karta za stranca** je isprava o identitetu koja se izdaje stalno nastanjenom strancu i predstavlja dozvolu za stalno nastanjenje stranca u Republici Srbiji;

13a) **jedinstvena dozvola** je dozvola za privremeni boravak i rad stranca u Republici Srbiji;

13b) **dozvola za privremeni boravak** je odobrenje privremenog boravka stranca u Republici Srbiji;

13v) **jedinstveni veb portal** (u daljem tekstu: jedinstveni portal) je javno dostupan portal na internetu putem kog se podnose zahtevi koje strani državljani, u skladu sa ovim zakonom, mogu podneti elektronskim putem, a koji tehnički održava organ nadležan za projektovanje,

usklađivanje, razvoj i funkcionisanje elektronske uprave;

14) **prevoznik** je pravno lice, preduzetnik, odnosno fizičko lice registrovano za javni prevoz putnika u vazdušnom, drumskom, vodnom ili železničkom saobraćaju;

15) **maloletnik** je stranac koji nije navršio osamnaest godina života;

16) **maloletnik bez pratnje** je stranac koji nije navršio osamnaest godina života i koji prilikom ulaska u Republiku Srbiju nema pratnju roditelja, staratelja ili odrasle osobe koja je odgovorna za njega ili je nakon ulaska u Republiku Srbiju ostao bez pratnje roditelja ili staratelja ili pratnje odrasle osobe koja je odgovorna za njega;

17) **zapošljavanje** je zasnivanje radnog odnosa ili radno angažovanje stranca u smislu propisa kojima je uređeno zapošljavanje stranaca u Republici Srbiji;

18) **spajanje porodice** je ulazak i boravak članova uže porodice državljanina Republike Srbije ili stranca koji zakonito boravi na teritoriji Republike Srbije u cilju očuvanja jedinstva porodice;

19) **student** je strani državljanin koji je upisao akreditovanu visokoškolsku ustanovu u cilju sticanja visokog obrazovanja, u skladu sa propisima kojima je regulisana oblast visokog obrazovanja;

20) **učenik** je strani državljanin koji je upisao osnovno ili srednjoškolsko obrazovanje u skladu sa propisima kojima je regulisana oblast osnovnog i srednjeg obrazovanja;

21) **naučno-istraživački rad** je stvaralački rad koji se obavlja na sistematskoj osnovi radi podizanja nivoa znanja i njegove primene u svim oblastima nauke, u skladu sa propisima kojima je regulisana naučno istraživačka delatnost;

22) **naučno-istraživačka organizacija** je javna ili privatna organizacija koja se bavi naučno istraživačkim radom u Republici Srbiji;

23) **naučni istraživač** je strani državljanin koji je stekao doktorsko zvanje u određenoj oblasti nauke ili ima odgovarajuću visoku školsku spremu koja mu omogućava pristup doktorskim studijama, a koga je izabrala naučno istraživačka organizacija da sprovede svoju istraživačku aktivnost;

24) **posebno ugrožena lica su**: osobe sa invaliditetom, starija lica, trudnice, samohrani roditelji maloletne dece, žrtve mučenja, silovanja ili nekog drugog oblika teškog nasilja (uključujući i nasilje u porodici i partnerskim odnosima koje može biti uzrokovano polom, rodom, seksualnom orijentacijom i rodnim identitetom), žrtve trgovine ljudima, osobe koje se u svojoj zemlji porekla suočavaju sa opasnošću od mučenja, nečovečnog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja zbog svoje seksualne orijentacije ili rodnog identiteta, maloletnici i maloletnici bez pratnje;

25) **nezakonit boravak** je prisustvo stranca na teritoriji Republike Srbije koji ne ispunjava ili više ne ispunjava uslove za ulazak ili dalji boravak na teritoriji Republike Srbije;

26) **vraćanje** je postupak vraćanja stranca, dobrovoljno ili prinudno, u zemlju porekla, zemlju tranzita u skladu sa bilateralnim sporazumima ili sporazumima o readmisiji ili u zemlju u koju se stranac dobrovoljno vraća i u kojoj će biti prihvaćen;

27) **prinudno udaljenje** je izvršenje obaveze vraćanja uz primenu policijskih ovlašćenja;

28) **prihvatilište za strance** (u daljem tekstu: prihvatilište) je objekat za smeštaj stranaca kojima nije dozvoljen ulazak u zemlju ili za koje je doneto rešenje o proterivanju, udaljenju iz zemlje ili o vraćanju, ali ih nije moguće odmah udaljiti i kojima je, u skladu sa zakonom, određen boravak pod pojačanim policijskim nadzorom;

29) **adresa stanovanja** je grad, opština, naseljeno mesto, ulica, kućni broj, sprat i broj stana na kojoj stranac ima nameru da boravi tokom odobrenog privremenog boravka u Republici Srbiji.

Rodna neutralnost izraza

Član 4

Svi izrazi u ovom zakonu imaju jednako rodno značenje, bez obzira da li se koriste u muškom ili ženskom rodu i odnose se podjednako na muški i na ženski rod.

Korišćenje putne isprave

Član 5

1) Stranac koji ima višestruko državljanstvo smatra se državljaninom države koja mu je izdala putnu ispravu sa kojom je ušao u Republiku Srbiju.
2) Za vreme boravka i prilikom izlaska iz Republike Srbije stranac je dužan da koristi putnu ispravu države sa kojom je ušao u Republiku Srbiju.
3) Ako stranac prilikom boravka u Republici Srbiji promeni ime ili prezime pribavlja novu putnu ispravu sa promenjenim ličnim podacima u roku od šest meseci od promene ličnih podataka.

Ulazak i boravak stranaca

Član 6

Stranac može da ulazi i boravi u Republici Srbiji, pod uslovima iz ovog zakona, sa važećom putnom ispravom u koju je uneta viza ili odobrenje boravka, ukoliko zakonom ili međunarodnim ugovorom nije drugačije određeno.

Poštovanje zakona

Član 7

1) Stranac je obavezan da sarađuje sa državnim organima koji su prema ovom zakonu nadležni za poslove stranaca i da dostavi svu neophodnu dokumentaciju, dokaze i podatke neophodne za vođenje postupka u skladu sa ovim zakonom, a koje nadležni organ ne može da prikupi samostalno.
2) Nadležni organ, po službenoj dužnosti ili po zahtevu stranke određuje evidencijski broj strancu.
3) Struktura evidencijskog broja stranca se određuje shodno odredbama Zakona o jedinstvenom matičnom broju građana, na način da se stalno nastanjenom strancu i

strancu kome je odobren azil u Republici Srbiji određuje broj registra 06, a ostalim kategorijama stranaca broj registra 66.

(4) U cilju sprovođenja postupaka propisanih ovim zakonom uzimanje i prikupljanje biometrijskih podataka stranaca (fotografija, otisci prstiju i dlanova i potpis) vrši se u skladu sa propisom o evidencijama i obradi podataka u oblasti unutrašnjih poslova.

Obaveza državnih organa, fizičkih i pravnih lica

Član 8

(1) Državni organi, pravna lica, preduzetnici odnosno fizička lica su dužni da bez odlaganja obaveste nadležni organ o strancu koji nezakonito boravi ili za koga postoje uslovi za prestanak prava na privremeni boravak ili stalno nastanjenje u Republici Srbiji.

(2) Sud koji je doneo pravnosnažnu presudu kojom se stranac oglašava krivim zbog učinjenog krivičnog dela za koje se stranac goni po službenoj dužnosti, ili odgovornim za prekršaj, dužan je da o navedenom bez odlaganja obavesti nadležni organ.

(3) Zavod za izvršenje krivičnih sankcija je dužan da pre puštanja stranca na slobodu o tome obavesti nadležni organ.

Zaštita bezbednosti Republike Srbije i njenih građana u postupku odlučivanja o pravima i obavezama stranca

Član 9

(1) U postupku odlučivanja o pravima i obavezama stranca u vezi sa ulaskom i boravkom na teritoriji Republike Srbije, Ministarstvo unutrašnjih poslova pribavlja mišljenje državnog organa nadležnog za zaštitu bezbednosti Republike Srbije u pogledu procene da li ulazak ili boravak stranca na teritoriji Republike Srbije predstavlja neprihvatljiv bezbednosni rizik.

(2) U cilju prevencije kriminala i unapređenja zaštite javne bezbednosti, procenu bezbednosnog rizika ulaska ili boravka stranca na teritoriji Republike Srbije može dati i organizaciona jedinica Ministarstva unutrašnjih poslova nadležna za borbu protiv organizovanog kriminala i terorizma.

(3) Neprihvatljiv bezbednosni rizik postoji ukoliko raspoloživi podaci i saznanja ukazuju da stranac zagovara, podstiče, pomaže, priprema ili preduzima aktivnosti kojima ugrožava ustavno uređenje i bezbednost Republike Srbije, dobra zaštićena međunarodnim pravom i nacionalnu, regionalnu i globalnu bezbednost od značaja za Republiku Srbiju i pravni poredak.

(4) Organi iz st. (1) i (2) ovog člana, u postupku donošenja procene bezbednosnog rizika prikupljaju i proveravaju podatke o ličnosti i sa njima povezane podatke, u skladu sa propisom o evidencijama i obradi podataka u oblasti unutrašnjih poslova.

(5) U postupku iz stava (4) ovog člana može se obaviti razgovor sa licem o čijim se pravima i obavezama odlučuje, sa licima koja su sa njim u vezi i drugim licima, mogu se prikupljati podaci od pravnih lica, nadležnih državnih organa, vršiti uvid u registre, evidencije, zbirke i baze podataka koje se vode na osnovu zakona, kao i preduzimati druge radnje u skladu sa zakonom i propisima donetim na osnovu zakona.

(6) Organi iz st. (1) i (2) ovog člana prilikom donošenja procene bezbednosnog rizika, na osnovu prikupljenih podataka, razmatraju da li ulazak i boravak stranca na teritoriji Republike Srbije ugrožava bezbednost Republike Srbije i njenih građana, u meri u kojoj to predstavlja neprihvatljiv bezbednosni rizik.

(5) Podaci iz stava (4) ovog člana označavaju se stepenom tajnosti u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuje tajnost podataka.
(6) Ukoliko se u postupku odlučivanja o pravima i obavezama stranca proceni da ulazak i boravak stranca na teritoriji države predstavlja neprihvatljiv bezbednosni rizik, odluku kojom se uskraćuje ulazak ili boravak stranca na teritoriji Republike Srbije donosi nadležni organ osim ukoliko postoje razlozi iz člana 83. stav 3. ovog zakona.
(7) U postupku odlučivanja po žalbi, drugostepeni organ ima uvid u činjenice i okolnosti na kojima je zasnovana negativna procena bezbednosnog rizika i dužan je da sa njima rukuje u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuje tajnost podataka.

Procesna pravila u postupku odlučivanja o pravima i obavezama stranaca

Član 10

(1) U postupku odlučivanja o pravima i obavezama stranaca propisanih ovim zakonom, primenjuju se odredbe zakona kojim je uređen opšti upravni postupak, ukoliko ovim zakonom nije drugačije određeno.
(2) U upravnim stvarima propisanim ovim zakonom rešava se u postupku neposrednog odlučivanja.

II ULAZAK I IZLAZAK STRANACA IZ REPUBLIKE SRBIJE

Granična kontrola

Član 11

Prilikom ulaska i izlaska iz Republike Srbije vrši se granična kontrola stranaca, u skladu sa zakonom.

Ulazak i izlazak na osnovu zajedničke putne isprave

Član 12

(1) Stranac koji je upisan u putnu ispravu drugog lica, može ulaziti i izlaziti iz Republike Srbije, samo sa licem u čiju je putnu ispravu upisan.
(2) Stranci koji imaju zajedničku putnu ispravu mogu da uđu i izađu iz Republike Srbije zajedno.
(3) Stranci koji su upisani u zajedničku putnu ispravu moraju da imaju i ispravu sa fotografijom, na osnovu koje može da se utvrdi njihov identitet.
(4) Vođa grupe mora da ima sopstvenu putnu ispravu.

Obaveze prevoznika, organizatora turističkog ili poslovnog putovanja i pozivara

Član 13

(1) Prevoznik može na granični prelaz dovesti stranca samo ukoliko stranac poseduje važeću putnu ili drugu ispravu u koju je uneta viza ili odobrenje boravka, ukoliko zakonom ili međunarodnim ugovorom nije drugačije određeno.
(2) Ako je strancu odbijen ulazak u Republiku Srbiju prevoznik koji ga je dovezao dužan je

da bez odlaganja o svom trošku odveze stranca. Ukoliko prevoz nije moguće obezbediti u razumnom roku, prevoznik snosi troškove boravka i prinudnog udaljenja stranca iz Republike Srbije.

(3) Odredbe stava (2) ovog člana odnose se i na prevoznika koji je dovezao stranca u međunarodni tranzitni prostor aerodroma, ako je drugi prevoznik odbio da preveze stranca u državu odredišta ili ako je strancu zabranjen ulazak u državu odredišta.

(4) Kada stranac koji je u Republiku Srbiju došao kao učesnik turističkog ili poslovnog putovanja nezakonito boravi u Republici Srbiji, a do njegovog nezakonitog boravka je došlo zbog propusta organizatora turističkog ili poslovnog putovanja, organizator je dužan da, ukoliko stranac nema sredstava, snosi troškove njegovog boravka i prinudnog udaljenja.

(5) Obavezu iz stava (4) ovog člana ima i fizičko ili pravno lice na osnovu čijeg pozivnog pisma je strancu izdata viza, ako je nakon ulaska u Republiku Srbiju stranac zatečen da nezakonito boravi i ako je do njegovog nezakonitog boravka došlo zbog propusta pozivara.

Posebne obaveze - zakonitost boravka

Član 13a

(1) Organizator turističkog ili poslovnog putovanja, odnosno pozivar dužni su da osiguraju da stranac koji u njihovoj organizaciji, odnosno po osnovu pozivnog pisma dođe u Republiku Srbiju, boravi u zemlji u skladu sa odredbama ovog zakona i da preduzme mere kojima predupređuje nezakonit boravak stranca nakon ulaska u Republiku Srbiju.

(2) U cilju smanjenja rizika od nezakonitog boravka stranca, organizator turističkog ili poslovnog putovanja, odnosno pozivar dužni su da preduzimaju mere i radnje koje se odnose na obezbeđivanje uslova za njegov zakonit boravak na teritoriji Republike Srbije, a naročito da:

1) stranac boravi na teritoriji Republike Srbije u skladu sa odredbama ovog zakona;

2) strancu, nakon završetka turističkog ili poslovnog putovanja, odnosno u roku važenja vize koja je izdata na osnovu pozivnog pisma pozivara, obezbedi putnu kartu u cilju njegovog zakonitog napuštanja teritorije Republike Srbije.

(3) Ako je stranac ušao u Republiku Srbiju sa vizom za duži boravak po osnovu zaposlenja, pozivar, na osnovu čijeg pozivnog pisma je viza izdata, dužan je da preduzme mere i radnje koje se odnose na obezbeđivanje uslova za njegov zakonit boravak i rad u Republici Srbiji, a naročito da:

1) stranac radi na teritoriji Republike Srbije, u skladu sa odredbama ovog zakona i propisa kojim se uređuje zapošljavanje stranaca u Republici Srbiji;

2) izvrši urednu prijavu stranca na obavezno socijalno osiguranje, u skladu sa zakonom;

3) strancu, nakon završetka poslovnih aktivnosti zbog kojih je došao u Republiku Srbiju, obezbedi putnu kartu za njegov povratak u zemlju porekla u cilju njegovog zakonitog napuštanja teritorije Republike Srbije.

Nezakonit ulazak

Član 14

(1) Nezakonitim ulaskom u Republiku Srbiju smatra se ulazak:

1) van mesta određenog za prelazak državne granice;

2) izbegavanjem granične kontrole;

3) bez putne ili druge isprave koja služi za prelazak državne granice;

4) uz upotrebu tuđe, nevažeće, odnosno lažne putne ili druge isprave;

5) uz davanje neistinitih podataka graničnoj policiji;

6) za vreme trajanja zaštitne mere udaljenja ili mere bezbednosti proterivanja stranca, odnosno mere zabrane ulaska.

(2) Zabranjeno je pomaganje ili pokušaj pomaganja stranom državljaninu da nezakonito uđe u Republiku Srbiju, tranzitira preko teritorije Republike Srbije ili da nezakonito boravi na teritoriji Republike Srbije.

(3) Pomaganjem u smislu stava (2) ovog člana ne smatra se pomaganje radi spasavanja života, sprečavanja ozleđivanja, pružanja hitne medicinske pomoći, pružanja humanitarne pomoći, odnosno pomaganje iz humanitarnih razloga, bez namere sprečavanja ili odlaganja prinudnog udaljenja.

Odbijanje ulaska

Član 15

(1) Granična policija odbiće ulazak stranca u Republiku Srbiju ako:

1) stranac nema važeću putnu ispravu ili vizu, ukoliko je potrebna;

2) stranac nema dovoljno sredstava za izdržavanje za vreme boravka u Republici Srbiji, za povratak u državu porekla ili tranzit u drugu državu, ili mu na drugi način nije obezbeđeno izdržavanje za vreme boravka u Republici Srbiji;

3) je stranac u tranzitu, a ne ispunjava uslove za ulazak u drugu državu tranzita ili državu krajnje destinacije;

4) je strancu na snazi zaštitna mera udaljenja, mera bezbednosti proterivanja stranca, odnosno zabrana ulaska u Republiku Srbiju;

5) stranac nema potvrdu o vakcinisanju ili drugi dokaz da nije oboleo, a dolazi sa područja zahvaćenog epidemijom zaraznih bolesti;

6) stranac nema putno zdravstveno osiguranje za period za koji namerava da boravi u Republici Srbiji;

7) to zahtevaju razlozi zaštite bezbednosti Republike Srbije i njenih građana;

8) se utvrdi da u vezi sa ulaskom i boravkom stranaca na teritoriji Republike Srbije postoji negativna procena bezbednosnog rizika u smislu člana 9. ovog zakona;

9) to predstavlja obavezu Republike Srbije u vezi sa sprovođenjem međunarodnih mera ograničavanja;

10) se utvrdi da stranac koristi falsifikovana dokumenta;

11) je stranac već boravio u Republici Srbiji 90 dana tokom 180 dana, ukoliko međunarodnim ugovorom nije drugačije određeno, osim ako se radi o strancu koji ima vizu za duži boravak (vizu D) ili odobreni privremeni boravak;

12) postoji opravdana sumnja da boravak neće koristiti u nameravanu svrhu;

13) postoji opravdana sumnja da neće napustiti Republiku Srbiju pre isteka roka važenja vize, odnosno ako postoji mogućnost nezakonite migracije po ulasku u Republiku Srbiju.

(2) Ulazak se odbija putem odluke o odbijanju ulaska izdate na propisanom obrascu u kome se navode razlozi odbijanja ulaska iz stava (1) ovog člana. Odbijanje ulaska upisuje se u putnu ispravu stranca.

(3) Izuzetno, strancu za koga se utvrdi da postoje neke od smetnji iz stava (1) ovog člana, može se odobriti ulazak u Republiku Srbiju ukoliko za to postoje humanitarni razlozi, interes Republike Srbije ili to nalažu međunarodne obaveze Republike Srbije.

(4) Ulazak se odobrava putem odluke o odobrenju ulaska izdate na propisanom obrascu u kojoj se navodi razlog ulaska, mesto i adresa smeštaja u Republici Srbiji, vreme u kome stranac može zakonito boraviti u Republici Srbiji i granični prelaz na kome stranac mora izaći iz Republike Srbije.

(5) Izgled obrasca o odbijanju ulaska u Republiku Srbiju, obrasca o odobrenju ulaska u Republiku Srbiju i način unosa podatka o odbijanju ulaska propisuje ministar nadležan za unutrašnje poslove.

(6) Protiv odluke o odbijanju ulaska može se izjaviti žalba.

(7) Bliže uslove za odbijanje ulaska iz stava (1) tač. 2), 5), 7), 8) i 12) ovog člana propisuje Vlada.

Ulazak i boravak bez vize

Član 16

1. Međunarodnim ugovorom ili odlukom Vlade može se odrediti da državljani određenih zemalja mogu da ulaze u Republiku Srbiju bez vize, ukoliko ne postoje smetnje iz člana 15. ovog zakona.
2. Vlada može da odluči da državljani određenih zemalja mogu da ulaze u Republiku Srbiju i sa važećom ličnom kartom, ukoliko ne postoje smetnje iz člana 15. stav (1) tač. 2)-13) ovog zakona.
3. Stranac kome za ulazak u Republiku Srbiju nije potrebna viza ili putna isprava može u njoj da boravi do 90 dana u bilo kom periodu od 180 dana, računajući od dana prvog ulaska, ukoliko međunarodnim ugovorom nije drugačije određeno.

4) Dan ulaska u Republiku Srbiju i dan izlaska iz Republike Srbije računaju se u dane boravka na teritoriji Republike Srbije.

Izlazak

Član 17

(1) Stranac može slobodno da izađe iz Republike Srbije.

(2) Izuzetno, granična policija će strancu privremeno zabraniti da izađe iz Republike Srbije ako:

1) ne poseduje važeću putnu ili drugu ispravu koja služi za prelazak državne granice;

2) ne poseduje vizu koja je potrebna za ulazak u drugu državu;

3) postoji opravdana sumnja da bi izlaskom iz Republike Srbije mogao da izbegne krivično, odnosno prekršajno gonjenje, izdržavanje kazne zatvora, izvršenje sudske naredbe, lišenje slobode ili izvršenje dospele imovinsko-pravne obaveze, po nalogu nadležnog državnog organa ili suda.

(3) Po prestanku razloga iz stava (2) ovog člana, strancu će se dopustiti da izađe iz Republike Srbije.

III VIZE

Opšte odredbe

Član 18

1) Viza je odobrenje za ulazak, boravak ili tranzit koje stranac pribavlja pre ulaska na teritoriju Republike Srbije.
2) Viza iz stava (1) ovog člana izdaje se u elektronskom formatu.
3) Viza iz stava (1) ovog člana može biti izdata i u obliku nalepnice koja se utiskuje u putnu ispravu stranca.
4) Izdata viza nije garancija da će strancu biti odobren ulazak u Republiku Srbiju.
5) Izgled obrasca vize u elektronskom formatu i bliže uslove za izdavanje vize u elektronskom formatu propisuje ministar nadležan za spoljne poslove.

Vrste viza

Član 19

Vrste viza su:

1) aerodromska tranzitna viza (viza A);
2) viza za kraći boravak (viza C);
3) viza za duži boravak (viza D).

Aerodromska tranzitna viza (viza A)

Član 20

1. Strancu koji za vreme međupristajanja na aerodromu u Republici Srbiji ne napušta međunarodni tranzitni prostor aerodroma ili vazduhoplova nije potrebna viza.
2. Vlada Republike Srbije može odrediti da državljani određenih država, ako to zahtevaju razlozi bezbednosti Republike Srbije i njenih građana, moraju imati aerodromsku tranzitnu vizu.
3. Aerodromsku tranzitnu vizu ne pribavljaju stranci kojima za ulazak u Republiku Srbiju nije potrebna viza, stranci koji imaju važeću vizu za ulazak u Republiku Srbiju ili odobrenje boravka, članovi porodice državljanina Republike Srbije, nosioci diplomatskih i službenih pasoša, kao i članovi posade vazduhoplova, u skladu sa Konvencijom o međunarodnom civilnom vazduhoplovstvu ("Službeni list FNRJ - Međunarodni ugovori i drugi sporazumi", broj 3/54).
4. Aerodromska tranzitna viza se izdaje sa rokom važenja do 6 meseci i omogućava jedan ili više prelazaka kroz međunarodni tranzitni prostor aerodroma bez mogućnosti ulaska na teritoriju Republike Srbije.

Viza za kraći boravak (viza C)

Član 21

1. Viza za kraći boravak je odobrenje za ulazak u Republiku Srbiju, tranzit preko teritorije Republike Srbije ili boravak na teritoriji Republike Srbije do 90 dana u bilo kom periodu od 180 dana, računajući od dana prvog ulaska.
2. Viza za kraći boravak izdaje se u sve svrhe putovanja osim za one za koje se izdaje viza za duži boravak ili odobrava privremeni boravak.
3. Viza za kraći boravak ne može biti osnov za podnošenje zahteva za privremeni boravak u Republici Srbiji, osim ako ovim zakonom nije drugačije predviđeno.
4. Viza za kraći boravak izdaje se za jedan, dva ili više ulazaka u Republiku Srbiju.
5. Rok važenja vize za kraći boravak ne može biti duži od pet godina.

Viza za duži boravak (viza D)

Član 22

1. Viza za duži boravak je odobrenje za ulazak i boravak na teritoriji Republike Srbije u trajanju od 90 do 180 dana.
2. Stranac kome je u skladu sa viznim režimom za ulazak u Republiku Srbiju potrebna viza i koji namerava da u Republici Srbiji podnese zahtev za odobrenje privremenog boravka pribavlja vizu za duži boravak.
3. Stranac, kome je izdata viza za duži boravak po osnovu zapošljavanja, ostvaruje pravo na zapošljavanje u skladu sa propisima koji uređuju zapošljavanje stranaca.
4. Odredba stava (2) ovog člana shodno se primenjuje i na stranca koji namerava da podnese zahtev za izdavanje jedinstvene dozvole.

Nadležnost za izdavanje vize

Član 23

1. Vizu izdaje diplomatsko-konzularno predstavništvo, ukoliko ovim zakonom nije drugačije određeno.
2. Zahtev za vizu razmatra i o njemu odlučuje diplomatsko-konzularno predstavništvo na čijem konzularnom području podnosilac zahteva zakonito boravi.
3. Izuzetno, diplomatsko-konzularno predstavništvo razmatra i odlučuje o zahtevu koji je podneo stranac, koji se zakonito nalazi na njegovom konzularnom području, a nema boravak u toj državi, u slučaju kada priloži dokaze o hitnosti putovanja u Republiku Srbiju za koje mu je potrebna viza.
4. U državama u kojima Republika Srbija nema diplomatsko-konzularno predstavništvo, međunarodnim ugovorom se može odrediti uzajamno zastupanje u postupku izdavanja viza.
5. Izuzetno od stava (1) ovog člana, vizu za kraći boravak može, u skladu sa članom 34. ovog zakona, izdati granična policija.

Strana putna isprava

Član 24

1. Prilikom podnošenja zahteva za izdavanje vize, stranac mora da priloži stranu putnu ispravu koja je važeća najmanje tri meseca nakon nameravanog datuma odlaska iz Republike Srbije, koja sadrži najmanje dve uzastopne prazne stranice i koja je izdata u poslednjih deset godina.
2. Izuzetno, ukoliko je to u interesu Republike Srbije ili za to postoje humanitarni razlozi, prilikom podnošenja zahteva za vizu, stranac može priložiti stranu putnu ispravu koja ne ispunjava uslove iz stava (1) ovog člana.
3. Ukoliko je to u interesu Republike Srbije ili za to postoje humanitarni razlozi, a putna isprava nije priznata od strane Republike Srbije, viza se utiskuje u obrazac za unošenje vize.
4. Izgled obrasca za unošenje vize i način unosa vize u obrazac propisuje ministar nadležan za spoljne poslove.

Podnošenje zahteva za vizu

Član 25

(1) Zahtev za izdavanje vize se podnosi lično, odnosno elektronskim putem, na propisanom obrascu, najranije tri meseca pre početka nameravanog putovanja.

(2) Diplomatsko-konzularno predstavništvo može odstupiti od ličnog podnošenja zahteva za vizu ako se utvrdi da je podnosilac zahteva zakonito koristio prethodno izdate vize. Lica upisana u putnu ispravu podnosioca zahteva za vizu podnose posebne zahteve za vizu na propisanom obrascu.

(3) Prilikom podnošenja zahteva za vizu stranac prilaže:

1) popunjeni obrazac zahteva za vizu;

2) putnu ispravu;

3) fotografiju;

4) dokaz o uplaćenoj taksi za izdavanje vize;

5) dokaze o svrsi i razlozima boravka u Republici Srbiji;

6) pozivno pismo;

7) odgovarajuće i važeće putno zdravstveno osiguranje.

(4) Diplomatsko-konzularno predstavništvo će odbaciti zahtev za izdavanje vize ukoliko podnosilac zahteva ne ispuni jedan ili više opštih uslova iz stava (3) ovog člana ili ne podnese zahtev u propisanom roku.

(5) U slučaju odbacivanja zahteva za izdavanje vize isprave koje su priložene uz zahtev kao i iznos uplaćene takse za izdavanje vize vraćaju se podnosiocu zahteva.

(6) Kada postoje humanitarni razlozi ili interes Republike Srbije, zahtev za vizu će se razmatrati i u slučaju kada nisu ispunjeni svi opšti uslovi iz stava (3) ovog člana.

(7) Ako se zahtev za izdavanje vize uzme u razmatranje, u putnu ispravu stranca se unosi štambilj kojim se potvrđuje prijem zahteva za vizu.

(8) Štambilj se ne unosi u diplomatske i službene putne isprave.

(9) Izgled obrasca za podnošenje zahteva za vizu kao i štambilja kojim se potvrđuje prijem zahteva propisuje ministar nadležan za spoljne poslove.

(10) Bliže uslove za podnošenje zahteva za izdavanje vize elektronskim putem, bliže uslove za odobravanje viza, kao i izgled i sadržaj pozivnog pisma propisuju sporazumno ministar nadležan za spoljne poslove, ministar nadležan za unutrašnje poslove i ministar nadležan za poslove zapošljavanja.

Dokazi o ispunjenosti uslova za izdavanje vize

Član 26

(1) Prilikom podnošenja zahteva za izdavanje aerodromske tranzitne vize, podnosilac zahteva je dužan da priloži dokaz o mogućnosti ulaska u narednu državu na planiranoj maršruti.

(2) Prilikom podnošenja zahteva za izdavanje vize za kraći boravak, podnosilac zahteva je dužan da priloži dokaze:

1) o svrsi putovanja;

2) o dovoljnom iznosu finansijskih sredstava za troškove smeštaja ili drugi dokaz u vezi sa smeštajem;

3) o iznosu raspoloživih sredstava za izdržavanje tokom nameravanog boravka i za povratak u zemlju porekla ili mesto uobičajenog boravišta;

4) druge dokaze na osnovu kojih se može proveriti namera podnosioca da napusti Republiku Srbiju pre isteka zatražene vize.

(3) Prilikom podnošenja zahteva za vizu za duži boravak, podnosilac je dužan da, osim dokaza iz stava (2) ovog člana, priloži i dokaze, odnosno isprave koje je u skladu sa odredbama ovog zakona potrebno priložiti prilikom podnošenja zahteva za privremeni boravak (u zavisnosti od osnova boravka).

(4) Diplomatsko-konzularno predstavništvo može razmatrati zahtev za izdavanje vize za kraći boravak i ukoliko jedan ili više dokaza iz stava (2) ovog člana nije priložen, pod uslovom da je podnosilac zahteva za vizu zakonito koristio prethodno izdate vize i ukoliko nema sumnje da postoje razlozi za odbijanje ulaska stranca u Republiku Srbiju iz člana 15. ovog zakona.

Pozivno pismo

Član 27

1. Pravno ili fizičko lice koje poziva stranca u privatnu ili poslovnu posetu mora priložiti pozivno pismo.
2. Pozivar se pozivnim pismom obavezuje da će snositi troškove boravka i prinudnog udaljenja stranca sa teritorije Republike Srbije, kao i troškove eventualnog boravka i smeštaja stranca u prihvatilištu za strance, ukoliko se oni ne mogu naplatiti od stranca.
3. Ukoliko je pozivar stranog državljanina u Republiku Srbiju fizičko lice, pozivno pismo treba da sadrži izjavu iz stava (2) ovog člana, podatke o strancu (ime i prezime stranca, datum rođenja, državljanstvo stranca, podatke o putnoj ispravi), podatke o pozivaru (ime i prezime pozivara, datum rođenja, državljanstvo pozivara, telefonski broj pozivara, adresu na kojoj pozivar boravi, razlog pozivanja stranca u Republiku Srbiju), kao i druge podatke koji su od važnosti u postupku izdavanja vize. Pozivno pismo fizičkog lica mora biti overeno kod nadležnog organa za overu pismena.
4. Ukoliko je pozivar stranog državljanina u Republiku Srbiju pravno lice pozivno pismo treba da sadrži izjavu iz stava (2) ovog člana, podatke o strancu (ime i prezime stranca, datum rođenja, državljanstvo stranca, podatke o putnoj ispravi), ime, sedište, matični broj i poreski identifikacioni broj, potpis i pečat odgovornog lica u pravnom licu koje poziva stranca u posetu, razlog pozivanja stranca u Republiku Srbiju, kao i druge podatke koji su od važnosti u postupku izdavanja vize.

Putno zdravstveno osiguranje

Član 28

1. Podnosilac zahteva za vizu mora da priloži dokaz da za vreme boravka u Republici Srbiji ima odgovarajuće putno zdravstveno osiguranje koje pokriva troškove koji mogu nastati u vezi sa hitnom medicinskom pomoći, hitnim bolničkim lečenjem, vraćanjem u državu porekla iz zdravstvenih razloga ili u slučaju smrti.
2. Period osiguranja ne sme biti kraći od vremena planiranog boravka u Republici Srbiji.
3. Izuzetno od stava (1) ovog člana, dokaz o putnom zdravstvenom osiguranju nisu dužni da prilože nosioci diplomatskih putnih isprava i podnosioci zahteva za aerodromsku tranzitnu vizu.

Provera uslova i procena rizika

Član 29

1. Diplomatsko-konzularno predstavništvo u saradnji sa Ministarstvom unutrašnjih poslova i državnim organom nadležnim za zaštitu bezbednosti Republike Srbije vrši proveru podataka podnosioca zahteva i pozivara uvidom u evidencije koje se vode u skladu sa zakonom, utvrđuje verodostojnost navoda u dokumentaciji priloženoj uz zahtev za izdavanje vize, kao i opravdanost svrhe putovanja. Podaci o ličnosti podnosioca zahteva za vizu i sa njim povezanih fizičkih i pravnih lica, se prikupljaju i obrađuju u skladu sa propisom o evidencijama i obradi podataka u oblasti unutrašnjih poslova.
2. Pre izdavanja vize, diplomatsko-konzularno predstavništvo pribavlja prethodnu saglasnost Ministarstva unutrašnjih poslova.
3. Izuzetno od stava (2) ovog člana, diplomatsko-konzularno predstavništvo ne pribavlja prethodnu saglasnost Ministarstva unutrašnjih poslova, kada je potrebno hitno izdati vizu iz razloga humanitarnog karaktera, više sile ili interesa Republike Srbije.
4. Prethodnu saglasnost daje Ministarstvo unutrašnjih poslova, na osnovu rezultata procene nadležnog organa po mestu dolaska stranca, rezultata procene državnog organa nadležnog za zaštitu bezbednosti Republike Srbije i drugih operativnih saznanja kojima u konkretnom slučaju raspolaže.
5. Nadležni organ po mestu dolaska stranca obavlja razgovor sa pozivarom i utvrđuje okolnosti dolaska stranca u Republiku Srbiju, vrši provere kroz evidencije koje se vode u skladu sa zakonom i preduzima druge radnje u skladu sa zakonom i propisima donetim na osnovu zakona, radi utvrđivanja činjenica neophodnih za procenu osnovanosti zahteva za vizu.
6. Prilikom izdavanja vize za duži boravak po osnovu zapošljavanja, organizacija nadležna za poslove zapošljavanja nadležnom organu dostavlja procenu o ispunjenosti uslova za zapošljavanje stranca u Republici Srbiji.
7. Rok za dostavljanje prethodne saglasnosti iz ovog člana je deset dana od dana dostavljanja urednog zahteva za izdavanje vize na razmatranje.
8. Rok se može produžiti do 25 dana ukoliko za to postoje opravdani razlozi.
9. Prilikom provere navoda i priloženih dokaza uz zahtev za izdavanje vize, utvrđuje se da li postoji jedan ili više razloga za odbijanje izdavanja vize propisanih u članu 36. ovog zakona.
10. U opravdanim slučajevima, diplomatsko-konzularno predstavništvo, odnosno nadležni organ može pozvati podnosioca zahteva ili pozivara radi dopune zahteva i pribavljanja dodatnih informacija i dokumentacije.
11. Ukoliko se zahtev za izdavanje vize ponovo razmatra, prethodno odbijanje zahteva za vizu ne može biti razlog za odbijanje novog zahteva za izdavanje vize.

Rokovi za odlučivanje o zahtevu za izdavanje vize

Član 30

1. O zahtevu za izdavanje vize odlučuje se u roku od 15 dana od dana podnošenja zahteva.
2. Rok iz stava (1) ovog člana može se produžiti do 30 dana ako za to postoje opravdani razlozi.

Izdavanje vize

Član 31

1. Rok važenja vize, period boravka i broj ulazaka u Republiku Srbiju određuje se u

skladu sa činjenicama utvrđenim shodno članu 29. ovog zakona.
(2) Aerodromska tranzitna viza, kao i viza za kraći boravak za jedan ili dva ulaska u Republiku Srbiju, izdaje se sa rokom važenja koji je 15 dana duži od odobrenog perioda boravka, osim kada to zahtevaju razlozi bezbednosti Republike Srbije i njenih građana.
(3) U slučaju tranzita, viza za kraći boravak izdaje se sa periodom boravka koji odgovara vremenu potrebnom za tranzit.
(4) Viza za kraći boravak za više ulazaka izdaje se sa rokom važenja dužim od 180 dana ukoliko je podnosilac zahteva dokazao potrebu ili opravdao nameru da redovno putuje u Republiku Srbiju zbog poslovnih ili privatnih razloga ili ako je utvrđeno da je zakonito koristio prethodno izdate vize.
(5) Viza za duži boravak se izdaje za više ulazaka i rokom važenja koji ne može biti kraći od 90 niti duži od 180 dana.
(6) Stranac kome je izdata viza, dužan je da u Republici Srbiji boravi u skladu sa svrhom, odnosno u skladu sa osnovom zbog koje mu je viza izdata.

Ispunjavanje vizne nalepnice i unos u putnu ispravu

Član 32

(1) Vizna nalepnica popunjava se mašinskim putem, pre unošenja vize u putnu ispravu stranca. Odštampana vizna nalepnica ne može se ispravljati.
(2) Izuzetno, vizna nalepnica se može ručno popuniti, uz saglasnost ministarstva nadležnog za spoljne poslove, samo u slučaju tehničkih problema, zbog više sile i nemogućnosti štampanja vizne nalepnice. U ručno popunjenu viznu nalepnicu ne mogu se unositi izmene. Podatak o ručno popunjenoj vizi unosi se u Vizni informacioni sistem.
(3) Izgled i način unošenja nalepnice vize u stranu putnu ispravu propisuje ministar nadležan za spoljne poslove.

Poništavanje vizne nalepnice

Član 33

(1) Ako diplomatsko-konzularno predstavništvo otkrije grešku na popunjenoj viznoj nalepnici, takva vizna nalepnica se poništava precrtavanjem.
(2) Ako je vizna nalepnica iz stava (1) ovog člana uneta u putnu ispravu stranca, nalepnica vize se poništava precrtavanjem, a nova nalepnica se unosi na sledeću praznu stranicu putne isprave.

Izdavanje vize na graničnom prelazu

Član 34

(1) Izuzetno od člana 23. stav (1) ovog zakona i ukoliko ne postoje smetnje propisane članom 36. stav (1) ovog zakona, strancu koji nije imao priliku da vizu zatraži u diplomatsko-konzularnom predstavništvu, može se na graničnom prelazu izdati viza za kraći boravak za jedan ulazak sa rokom važenja do 15 dana, kada je to u interesu Republike Srbije ili za to postoje humanitarni ili profesionalni razlozi.
(2) U slučaju tranzita viza se izdaje sa rokom važenja potrebnim za tranzit.
(3) Pre izdavanja vize iz stava (1) ovog člana pribavlja se procena državnog organa

nadležnog za zaštitu bezbednosti Republike Srbije.
4. Zahtev za izdavanje vize stranac podnosi lično, na propisanom obrascu, na graničnom prelazu na kome se nalazi. Prilikom podnošenja zahteva za vizu stranac prilaže i dokaze o razlozima za ulazak u Republiku Srbiju iz stava (1) ovog člana.
5. Odluka o odbijanju zahteva za izdavanje vize na graničnom prelazu i razlozi na kojima se ona zasniva dostavlja se strancu na propisanom obrascu.
6. Protiv odluke o odbijanju zahteva za izdavanje vize na graničnom prelazu može se izjaviti žalba.
7. Izgled obrasca o odbijanju zahteva za izdavanje vize na graničnom prelazu propisuje ministar nadležan za unutrašnje poslove.

Produženje roka važenja vize

Član 35

1. Rok važenja vize i period boravka naznačenog u vizi ne može se produžavati.
2. Izuzetno, rok važenja vize za kraći boravak ili period boravka naznačen u vizi može se produžiti na zahtev stranca ako to nalažu humanitarni ili profesionalni razlozi, odnosno u slučaju više sile.
3. Zahtev se podnosi lično nadležnom organu, pre isteka roka važenja vize ili perioda boravka i prilažu se dokazi o postojanju okolnosti i činjenica iz stava (2) ovog člana. Do donošenja odluke o zahtevu za produženje vize stranac zakonito boravi na teritoriji Republike Srbije.
4. Viza se produžava unošenjem vizne nalepnice u pasoš stranca, a ukupni period boravka stranca u Republici Srbiji po prethodno izdatoj viznoj nalepnici i period boravka po viznoj nalepnici koja se izdaje na osnovu ovog člana ne može biti duži od 90 dana.
5. Odluka o odbijanju zahteva za produženje roka važenja vize u kojoj se navode razlozi na kojima se ona zasniva se dostavlja na propisanom obrascu.
6. Protiv odluke o odbijanju produženja roka važenja vize može se izjaviti žalba.
7. Izgled obrasca o odbijanju zahteva za produženje roka važenja vize propisuje ministar nadležan za unutrašnje poslove.

Odbijanje zahteva za izdavanje vize

Član 36

(1) Diplomatsko-konzularno predstavništvo će odbiti zahtev za izdavanje vize ako:

1) stranac uz zahtev za izdavanje vize priloži putnu ispravu koja ne ispunjava uslove propisane u članu 24. stav (1) ovog zakona;

2) stranac ne ispunjava uslove za ulazak u drugu državu ili vraćanje u državu porekla ili državu uobičajenog boravka;

3) je na snazi zaštitna mera udaljenja ili mera bezbednosti proterivanja stranca, odnosno zabrana ulaska;

4) stranac nema potvrdu o vakcinisanju ili drugi dokaz da nije oboleo, a dolazi sa područja zahvaćenog epidemijom;

5) stranac nema putno zdravstveno osiguranje za period nameravanog boravka u Republici Srbiji;

6) stranac predstavlja neprihvatljiv bezbednosni rizik za zaštitu bezbednosti Republike Srbije i njenih građana;

7) stranac podnese zahtev za izdavanje vize za kraći boravak u Republici Srbiji, a tokom poslednjih 180 dana je boravio 90 dana;

8) se utvrdi da u vezi sa ulaskom i boravkom stranaca na teritoriji Republike Srbije postoji negativna procena bezbednosnog rizika iz člana 9. ovog zakona;

9) postoji opravdana sumnja da boravak neće koristiti u nameravanu svrhu;

10) stranac priloži falsifikovanu putnu ispravu;

11) postoji opravdana sumnja u verodostojnost propratne dokumentacije koja je priložena uz zahtev za vizu ili u verodostojnost njegove izjave;

12) stranac ne priloži dokaz o dovoljnom iznosu sredstava za izdržavanje za vreme trajanja planiranog boravka i za povratak u državu porekla ili državu uobičajenog boravišta;

13) postoji opravdana sumnja da neće napustiti Republiku Srbiju pre isteka roka važenja vize, odnosno da postoji mogućnost nezakonite migracije po ulasku u Republiku Srbiju;

14) postoji opravdana sumnja da neće postupati u skladu sa pravnim poretkom Republike Srbije;

15) je očigledno da je brak zaključen ili vanbračna zajednica uspostavljena iz koristi u cilju dobijanja vize;

16) se lično ne odazove na poziv diplomatsko-konzularnog predstavništva Republike Srbije;

17) se utvrdi da ne ispunjava uslove potrebne za izdavanje vize za duži boravak.

(2) Izuzetno od stava (1) ovog člana, viza se može izdati iz humanitarnih razloga, ako je to u interesu Republike Srbije ili ako to nalažu međunarodno prihvaćene obaveze.

(3) Odluka o odbijanju zahteva za izdavanje vize u kojoj se navode razlozi na kojima se ona zasniva dostavlja se na propisanom obrascu.

(4) Protiv odluke o odbijanju zahteva za izdavanje vize može se izjaviti žalba.

(5) Izgled obrasca o odbijanju zahteva za vizu propisuje ministar nadležan za spoljne poslove.

Poništavanje i ukidanje vize

Član 37

Viza se poništava kada se utvrdi da nisu bili ispunjeni uslovi za njeno izdavanje u vreme kada je izdata.

2. Viza se ukida kada se naknadno utvrdi da više ne postoje uslovi koji su postojali u vreme njenog izdavanja.
3. Viza se može ukinuti na zahtev stranca koji ima važeću vizu.
4. Vizu poništava ili ukida diplomatsko-konzularno predstavništvo, granična policija ili nadležni organ.
5. Odluka o ukidanju ili poništavanju vize u kojoj se navode razlozi na kojima se ona zasniva se dostavlja na propisanom obrascu.
6. Protiv odluke o poništavanju ili ukidanju vize može se izjaviti žalba, osim u slučaju kada je viza ukinuta na zahtev stranca kome je bila izdata viza.
7. Izgled obrasca o ukidanju ili poništavanju vize, kao i način poništavanja i ukidanja vize propisuje ministar nadležan za spoljne poslove.

Pravo na žalbu

Član 38

1. Protiv odluke o odbijanju zahteva za vizu, zahteva za izdavanje vize na graničnom prelazu, poništenju ili ukidanju vize, produženju roka važenja vize i odbijanju ulaska u Republiku Srbiju stranac može izjaviti žalbu organu koji je doneo odluku u roku od osam dana od dana prijema odluke. Žalba se podnosi u pisanoj formi, na srpskom jeziku, uz plaćanje propisane administrativne takse.
2. O žalbi protiv odluke iz stava (1) ovog člana odlučuje ministarstvo nadležno za spoljne poslove za odluke koje je donelo diplomatsko-konzularno predstavništvo, a Ministarstvo unutrašnjih poslova za odluke koje su donele granična policija i nadležni organ, u roku od 60 dana od dana prijema žalbe.
3. Žalba na odluku iz stava (1) ovog člana ne odlaže izvršenje osim ukoliko postoji neki od razloga koji su propisani članom 83. ovog zakona.
4. Protiv rešenja donetog u drugostepenom postupku može se pokrenuti upravni spor.

IV BORAVAK STRANACA

Kratkotrajni boravak stranca

Član 39

1. Strani državljanin može u Republici Srbiji boraviti na kratkotrajnom boravku, boravku po osnovu vize za duži boravak, privremenom boravku i stalnom nastanjenju.
2. Kratkotrajni boravak stranog državljanina u Republici Srbiji je boravak bez vize do 90 dana u bilo kom periodu od 180 dana računajući od dana prvog ulaska, ukoliko međunarodnim ugovorom nije drugačije određeno, kao i boravak po osnovu vize za kraći boravak.
3. Ukoliko tokom kratkotrajnog boravka stranca nastupi neki od razloga propisanih ovim zakonom za izricanje zabrane, nadležni organ može rešenjem strancu otkazati kratkotrajni boravak, izreći zabranu ulaska u Republiku Srbiju u određenom vremenskom periodu i odrediti rok za napuštanje Republike Srbije koji ne može biti duži od 30 dana.
4. Na izricanje zabrane shodno se primenjuje član 78. ovog zakona.
5. Protiv rešenja o otkazu kratkotrajnog boravka i zabrani ulaska stranac može izjaviti žalbu nadležnom organu u roku od 15 dana od dana prijema rešenja. Žalba se podnosi u pisanoj formi, na srpskom jeziku, uz plaćanje propisane takse.
6. O žalbi odlučuje Ministarstvo unutrašnjih poslova.

Žalba ne odlaže izvršenje rešenja.

(8) Odredbe iz st. (3)-(7) ovog člana shodno se primenjuju i za otkaz boravka strancu koji u Republici Srbiji boravi po osnovu vize za duži boravak.

Privremeni boravak

Član 40

(1) Privremeni boravak je dozvola boravka stranog državljanina u Republici Srbiji i može da se odobri strancu koji namerava da boravi u Republici Srbiji duže od 90 dana u periodu od 180 dana, duže od perioda boravka određenog međunarodnim ugovorom, odnosno duže od perioda na koji je izdata viza za duži boravak, po osnovu:

1) zapošljavanja;

2) školovanja ili učenja srpskog jezika;

3) studiranja;

4) učestvovanja u programima međunarodne razmene učenika ili studenata;

5) stručne specijalizacije, obuke i prakse;

6) naučno istraživačkog rada ili druge naučno obrazovne aktivnosti;

7) spajanja porodice;

8) obavljanja verske službe;

9) lečenja ili nege;

10) vlasništva nad nepokretnosti;

11) humanitarnog boravka;

12) statusa pretpostavljene žrtve trgovine ljudima;

13) statusa žrtve trgovine ljudima;

14) drugih opravdanih razloga u skladu sa zakonom ili međunarodnim ugovorom.

(2) U slučajevima iz stava (1) tač. 2)-4) i 6)-14) ovog člana izdaje se dozvola za privremeni boravak, a u slučajevima iz tač. 1) i 5) jedinstvena dozvola.

(3) Stranac kome je privremeni boravak odobren po nekom od osnova propisanih u stavu (1) ovog člana, dužan je da u Republici Srbiji boravi u skladu sa osnovom zbog koje mu je boravak i odobren.

(4) Izuzetno od stava (1) ovog člana, a u skladu sa interesom Republike Srbije, Vlada aktom utvrđuje kategorije stranaca, kriterijume, način i bliže uslove odobravanja privremenog boravka strancima, kao što su: stranci investitori u Republici Srbiji, stranci talenti, stranci koji su uključeni u inovacione delatnosti, stranci srpskog porekla, stranci digitalni nomadi, stranci

sa visokim kvalifikacijama i dr.

Podnošenje zahteva za privremeni boravak i rokovi

Član 41

(1) Zahtev za odobrenje, odnosno produženje privremenog boravka stranac podnosi lično ili elektronskim putem nadležnom organu na propisanom obrascu.
(2) Stranac koji je zakonito ušao u Republiku Srbiju, a za ulazak mu nije potrebna viza, kao i stranac koji je u Republiku Srbiju ušao sa vizom za duži boravak, a u Republici Srbiji zakonito boravi, podnosi zahtev za privremeni boravak.
(3) Zahtev za privremeni boravak u Republici Srbiji stranac može podneti elektronskim putem i iz inostranstva.
(4) Izuzetno od stava (2) ovog člana, kada postoje humanitarni razlozi ili razlozi više sile ili je to u interesu Republike Srbije, stranac koji je zakonito ušao i zakonito boravi u Republici Srbiji sa vizom za kraći boravak može da podnese zahtev za odobrenje privremenog boravka, uz dostavljanje dokaza o postojanju navedenih razloga.
(5) Osnov za podnošenje zahteva za privremeni boravak mora biti istovetan osnovu za izdavanje vize za duži boravak.
(6) Zahtev za produženje privremenog boravka podnosi se najranije tri meseca, a najkasnije do isteka roka važenja privremenog boravka.
(7) Stranac koji blagovremeno podnese zahtev za odobrenje privremenog boravka, odnosno za produženje privremenog boravka, može ostati u Republici Srbiji do okončanja prvostepenog postupka, odnosno do okončanja drugostepenog postupka u slučaju ulaganja žalbe na rešenje o odbijanju zahteva.
(8) Ako je to u interesu Republike Srbije, ako se utvrdi da postoje humanitarni razlozi ili zbog postojanja više sile, nadležni organ može razmatrati zahtev za produženje privremenog boravka stranca koji je podnet nakon isteka važećeg privremenog boravka, ukoliko je vremenski period između isteka prethodnog privremenog boravka i podnošenja zahteva za produženje privremenog boravka kraći od tri meseca.
(9) Ukoliko nadležni organ odobri produženje privremenog boravka iz stava (8) ovog člana, period između isteka prethodno odobrenog privremenog boravka i podnošenja zahteva za produženje privremenog boravka smatra se zakonitim i neprekidnim boravkom.
(10) Bliže uslove za podnošenje zahteva za odobrenje privremenog boravka elektronskim putem propisuje ministar nadležan za unutrašnje poslove.

Član 41a

(Brisano – „Službeni glasnik RS“ broj 62/23)

Nadležnost za odlučivanje

Član 42

(1) O zahtevu za odobrenje odnosno produženje privremenog boravka odlučuje nadležni organ u roku od 30 dana od dana podnošenja zahteva.
(2) Prilikom rešavanja po podnetom zahtevu za odobrenje privremenog boravka, nadležni organ pored procene da li su ispunjeni opšti uslovi iz člana 43. ovog zakona, pribavlja i procenu državnog organa nadležnog za zaštitu bezbednosti Republike Srbije da li boravak stranca na teritoriji Republike Srbije predstavlja neprihvatljiv

bezbednosni rizik.

3. Rok za dostavljanje procene je 25 dana od dana dostavljanja zahteva na razmatranje.

Opšti uslovi za izdavanje odobrenja za privremeni boravak

Član 43

(1) Uz zahtev za odobrenje, odnosno produženje privremenog boravka stranac prilaže:

1) važeći lični ili službeni pasoš;

1a) važeću ličnu kartu države čiji je državljanin, ako u skladu sa važećim propisima, može da ulazi u Republiku Srbiju sa ličnom kartom;

2) dokaz o sredstvima za izdržavanje tokom planiranog boravka;

3) prijavu boravišta ili adrese stanovanja u Republici Srbiji;

4) dokaz o zdravstvenom osiguranju tokom planiranog boravka;

5) dokaze o opravdanosti zahteva za odobrenje privremenog boravka u skladu sa osnovama propisanim članom 40. ovog zakona, kao i druga dokumenta na zahtev nadležnog organa;

6) dokaz o uplati propisane administrativne takse.

(2) Lični dokument koji se prilaže uz zahtev mora važiti najmanje tri meseca duže od perioda na koji se traži odobrenje privremenog boravka.

(3) Bliže uslove za odobrenje privremenog boravka, izgled zahteva za odobrenje privremenog boravka i izgled obrasca dozvole za privremeni boravak propisuje ministar nadležan za unutrašnje poslove.

Član 43a

Dokaze iz člana 43. stav (1) tač. 2) i 4) ovog zakona ne prilaže stranac koji je član uže porodice državljanina Republike Srbije i stranac koji se zapošljava, kao i članovi uže porodice stranca koji se zapošljava.

Trajanje privremenog boravka

Član 44

1. Privremeni boravak može se odobriti u trajanju do tri godine i može se produžavati na isti period, u zavisnosti od postojanja razloga zbog kojih se privremeni boravak odobrava.

2. Izuzetno, ukoliko za to postoje humanitarni razlozi, interes Republike Srbije ili viša sila, strancu koji nema važeću putnu ispravu, a ispunjava opšte uslove iz člana 43. ovog zakona, privremeni boravak se odobrava ili produžava rešenjem.

Odbijanje zahteva za privremeni boravak

Član 45

(1) Zahtev za privremeni boravak, odnosno zahtev za produženje privremenog boravka odbija se kada:

1) je rok važenja ličnog dokumenta koji je priložen uz zahtev za odobrenje, odnosno produženje privremenog boravka kraći od roka propisanog u članu 43. ovog zakona;

2) nije ispunjen jedan ili više opštih uslova propisanih članom 43. stav (1) ovog zakona, osim u slučaju iz člana 43a ovog zakona;

3) je strancu na snazi zaštitna mera udaljenja, mera bezbednosti proterivanja ili mu je izrečena zabrana ulaska;

4) to zahtevaju razlozi zaštite bezbednosti Republike Srbije i njenih građana;

5) postoji opravdana sumnja da stranac neće koristiti privremeni boravak u nameravanu svrhu;

5a) nadležni organ, u postupku po zahtevu za produženje privremenog boravka, utvrdi da stranac prethodno odobren privremeni boravak nije koristio u skladu sa osnovom po kom je privremeni boravak odobren;

6) stranac priloži falsifikovanu putnu ispravu;

7) se utvrdi da su dokazi priloženi uz zahtev za privremeni boravak falsifikovani ili pribavljeni na nezakonit način;

8) postoje razlozi da se opravdano veruje da neće postupati u skladu sa pravnim poretkom Republike Srbije.

(2) Protiv rešenja o odbijanju zahteva za odobrenje privremenog boravka, odnosno za produženje privremenog boravka stranac može, preko nadležnog organa, izjaviti žalbu u roku od 15 dana od dana prijema rešenja.

(3) Žalba se podnosi u pisanoj formi, na srpskom jeziku, uz plaćanje propisane takse.

(4) O žalbi na rešenje o odbijanju zahteva za odobrenje privremenog boravka, odnosno za produženje privremenog boravka odlučuje Ministarstvo unutrašnjih poslova.

(5) Žalba odlaže izvršenje rešenja.

(6) Protiv rešenja donetog u drugostepenom postupku može se pokrenuti upravni spor, a pokretanje upravnog spora ne odlaže izvršenje rešenja drugostepenog organa.

Privremeni boravak po osnovu zapošljavanja

Član 46

(1) Stranac koji namerava da boravi i radi u Republici Srbiji, odnosno da obavlja stručnu specijalizaciju, obuku i praksu, dužan je da, u skladu sa odredbama ovog zakona i propisa kojima se uređuje zapošljavanje stranaca, u periodu zakonitog boravka

podnese zahtev za izdavanje jedinstvene dozvole.
(2) Stranac koji u skladu sa propisima kojima je uređeno zapošljavanje stranaca ima pravo na rad bez jedinstvene dozvole, a koji namerava da u Republici Srbiji boravi duže od 90 dana u periodu od 180 dana, duže od perioda boravka određenog međunarodnim ugovorom, odnosno duže od perioda na koji je izdata viza za duži boravak, dužan je da podnese zahtev za odobrenje privremenog boravka u skladu sa odredbama ovog zakona.

Dozvola za privremeni boravak i rad stranca (Jedinstvena dozvola)

Član 46a

(1) U slučaju iz člana 40. stav (1) tač. 1) i 5) ovog zakona, izdaje se jedinstvena dozvola.
(2) Na osnovu jedinstvene dozvole stranac ima pravo na privremeni boravak i rad u Republici Srbiji, u skladu sa zakonom.
(3) Stranac kome je odobren privremeni boravak, odnosno stalno nastanjenje ima pravo na rad u Republici Srbiji u skladu sa propisima kojima je uređeno zapošljavanje stranaca u Republici Srbiji, bez jedinstvene dozvole.
(4) Stranac kome je izdata jedinstvena dozvola, dužan je da u Republici Srbiji boravi u skladu sa osnovom za koju mu je izdata.

Podnošenje zahteva za jedinstvenu dozvolu

Član 46b

(1) Zahtev za izdavanje, odnosno produženje jedinstvene dozvole stranac, poslodavac u ime stranca, odnosno lice koje oni ovlaste, podnosi elektronski, putem jedinstvenog portala.
(2) Za stranca kome je u skladu sa viznim režimom potrebna viza za ulazak u Republiku Srbiju, zahtev iz stava (1) ovog člana podnosi se nakon ulaska u Republiku Srbiju, za vreme važenja vize za duži boravak po osnovu zapošljavanja.
(3) Izuzetno, stranac koji poseduje vizu za kraći boravak, zahtev iz stava (1) ovog člana može podneti u periodu zakonitog boravka u Republici Srbiji, ako za to postoji interes Republike Srbije ili razlog više sile, uz dostavljanje dokaza o postojanju interesa.
(4) Za stranca kome u skladu sa viznim režimom nije potrebna viza za ulazak u Republiku Srbiju zahtev iz stava (1) ovog člana podnosi se u periodu zakonitog boravka stranca, a može se podneti i iz inostranstva.
(5) Zahtev za produženje jedinstvene dozvole podnosi se najranije tri meseca, a najkasnije do isteka roka važenja jedinstvene dozvole.
(6) Stranac koji blagovremeno podnese zahtev iz stava (1) ovog člana, može boraviti i raditi u Republici Srbiji do okončanja upravnog postupka.
(7) Ako je to u interesu Republike Srbije ili zbog postojanja više sile, nadležni organ može razmatrati zahtev za produženje jedinstvene dozvole koji je podnet i nakon isteka važenja jedinstvene dozvole, ukoliko je vremenski period između isteka prethodno važeće jedinstvene dozvole i podnošenja zahteva za produženje jedinstvene dozvole kraći od tri meseca.
(8) Ako nadležni organ odobri izdavanje jedinstvene dozvole iz stava (7) ovog člana, period između isteka važeće jedinstvene dozvole i podnošenja zahteva za produženje jedinstvene dozvole smatra se zakonitim i neprekidnim boravkom.
(9) U postupku izdavanja jedinstvene dozvole plaća se propisana taksa, u skladu sa zakonom.

Bliže uslove za podnošenje i obradu zahteva za izdavanje jedinstvene dozvole elektronskim putem, bliže uslove za izdavanje jedinstvene dozvole, kao i izgled obrasca jedinstvene dozvole propisuju sporazumno ministar nadležan za unutrašnje poslove i ministar nadležan za poslove zapošljavanja.

Uslovi za izdavanje jedinstvene dozvole

Član 46v

(1) Uz zahtev za izdavanje jedinstvene dozvole podnosilac zahteva prilaže:

1) važeći lični ili službeni pasoš, odnosno važeću ličnu kartu države čiji državljani, u skladu sa važećim propisima, mogu da ulaze u Republiku Srbiju sa ličnom kartom;

2) dokaz o opravdanosti zahteva za izdavanje jedinstvene dozvole u skladu sa propisima kojima se uređuje zapošljavanje stranaca, kao i druga dokumenta na zahtev nadležnog organa;

3) adresu boravišta, adresu stanovanja, odnosno izjavu o nameravanoj adresi stanovanja za stranca koji zahtev za izdavanje, odnosno produženje jedinstvene dozvole podnosi iz inostranstva.

(2) Lični dokument iz stava (1) tačka 1) ovog člana mora važiti najmanje tri meseca duže od perioda na koji se traži izdavanje jedinstvene dozvole.

(3) Dokazi iz stava (1) ovog člana prilažu se u elektronskoj formi, i to u formi elektronskog dokumenta u originalu ili u formi digitalizovanog dokumenta.

Postupak odlučivanja

Član 46g

(1) O zahtevu za izdavanje jedinstvene dozvole odlučuje nadležni organ u roku od 15 dana od dana prijema urednog zahteva.

(2) Prilikom rešavanja o zahtevu za izdavanje jedinstvene dozvole, nadležni organ pribavlja:

1) procenu državnog organa nadležnog za zaštitu bezbednosti Republike Srbije da li boravak stranca na teritoriji Republike Srbije predstavlja neprihvatljiv bezbednosni rizik;

2) procenu organizacije nadležne za poslove zapošljavanja o ispunjenosti uslova za zapošljavanje, posebne slučajeve zapošljavanja i samozapošljavanje stranca, u skladu sa propisima kojima je uređeno zapošljavanje stranaca.

(3) Procene iz stava (2) ovog člana dostavljaju se nadležnom organu u roku od 10 dana od dana dostavljanja zahteva na razmatranje.

(4) Nadležni organ, organizacija nadležna za zapošljavanje i organ nadležan za zaštitu bezbednosti Republike Srbije, u jedinstvenom postupku, elektronskim putem razmenjuju podatke neophodne za odlučivanje po zahtevu za izdavanje jedinstvene dozvole.

(5) Ako su ispunjeni uslovi za izdavanje, odnosno produženje jedinstvene dozvole propisani zakonom, nadležni organ strancu izdaje jedinstvenu dozvolu.

(6) Stranac lično preuzima jedinstvenu dozvolu.

Osnov izdavanja jedinstvene dozvole

Član 46d

(1) Jedinstvena dozvola može se izdati radi:

1) zapošljavanja;

2) samozapošljavanja;

3) posebnih slučajeva zapošljavanja, u skladu sa propisima kojima se uređuje zapošljavanje stranaca.

Odbijanje zahteva za jedinstvenu dozvolu

Član 46đ

(1) Nadležni organ rešenjem odbija zahtev za izdavanje, odnosno produženje jedinstvene dozvole kada:

1) organizacija nadležna za zapošljavanje nadležnom organu dostavi obrazloženu procenu da nisu ispunjeni uslovi za zapošljavanje, posebne slučajeve zapošljavanja i samozapošljavanje stranca u Republici Srbiji;

2) nije ispunjen jedan ili više uslova propisanih članom 46v;

3) je strancu na snazi zaštitna mera udaljenja, mera bezbednosti proterivanja ili mu je izrečena zabrana ulaska;

4) to zahtevaju razlozi zaštite bezbednosti Republike Srbije i njenih građana;

5) postoji opravdana sumnja da stranac neće koristiti jedinstvenu dozvolu u skladu sa osnovom po kom je podneo zahtev;

6) se utvrdi da su dokumenta, odnosno dokazi priloženi uz zahtev za jedinstvenu dozvolu falsifikovani ili pribavljeni na nezakonit način;

7) postoje razlozi da se opravdano veruje da stranac neće postupati u skladu sa pravnim poretkom Republike Srbije;

8) nadležni organ, u postupku po zahtevu za produženje jedinstvene dozvole, utvrdi da stranac prethodno izdatu jedinstvenu dozvolu nije koristio u skladu sa osnovom za koju mu je izdata.

(2) Protiv rešenja iz stava (1) ovog člana može se, preko nadležnog organa, izjaviti žalba u roku od 15 dana od dana prijema rešenja.

(3) Žalba se podnosi u pisanoj formi, na srpskom jeziku, uz plaćanje propisane takse.

(4) O žalbi na rešenje o odbijanju zahteva za izdavanje, odnosno produženje jedinstvene dozvole odlučuje Ministarstvo unutrašnjih poslova.

(5) Žalba odlaže izvršenje rešenja.

(6) Protiv rešenja donetog u drugostepenom postupku može se pokrenuti upravni spor.

Važenje jedinstvene dozvole

Član 46e

Jedinstvena dozvola strancu se može izdati na period važenja do tri godine, i može se produžavati na isti period, u zavisnosti od postojanja razloga zbog kojih se izdaje jedinstvena dozvola.

Prestanak važenja jedinstvene dozvole

Član 46ž

1. Ako se naknadno sazna da za stranca kome je izdata jedinstvena dozvola postoji jedan ili više razloga propisanih za odbijanje zahteva za izdavanje jedinstvene dozvole, nadležni organ će doneti rešenje o prestanku važenja jedinstvene dozvole.
2. Rešenjem iz stava (1) ovog člana može se odrediti rok u kom je stranac dužan da napusti Republiku Srbiju, koji ne može biti duži od 30 dana od dana dostavljanja rešenja i može se izreći zabrana ulaska.
3. Na izricanje zabrane ulaska shodno se primenjuje član 78. ovog zakona.
4. O postojanju razloga za prestanak važenja jedinstvene dozvole inspekcija rada i drugi organi, koji u okviru svoje nadležnosti mogu utvrditi postojanje tih razloga, odmah obaveštavaju nadležni organ po službenoj dužnosti.
5. U slučaju iz stava (2) ovog člana cene se posebne okolnosti svakog pojedinačnog slučaja, a posebno dužina trajanja prethodnih privremenih boravaka, odnosno jedinstvene dozvole stranca, njegove lične, porodične, socijalne, ekonomske i druge veze sa Republikom Srbijom.
6. Protiv rešenja o prestanku važenja jedinstvene dozvole može se, preko nadležnog organa, izjaviti žalba u roku od 15 dana od dana prijema rešenja.
7. Žalba se podnosi u pisanoj formi, na srpskom jeziku, uz plaćanje propisane takse.
8. O žalbi na rešenje o prestanku važenja jedinstvene dozvole odlučuje Ministarstvo unutrašnjih poslova.
9. Žalba odlaže izvršenje rešenja, izuzev u slučaju iz stava (2) ovog člana.
10. Protiv rešenja donetog u drugostepenom postupku može se pokrenuti upravni spor.
11. Rešenje o prestanku važenja jedinstvene dozvole može se doneti i na zahtev stranca.
12. Jedinstvena dozvola prestaje da važi po sili zakona u slučaju smrti stranca, odobrenja stalnog nastanjenja stranca u Republici Srbiji, odnosno prijema stranca u državljanstvo Republike Srbije.

Privremeni boravak po osnovu školovanja ili učenja jezika

Član 47

Privremeni boravak po osnovu školovanja, odnosno sticanja obrazovanja u osnovnim ili srednjim školama, ili učenja srpskog jezika radi nastavka školovanja ili studiranja u Republici Srbiji, može da se odobri strancu koji ispunjava opšte uslove iz člana 43. ovog zakona i koji priloži dokaz o upisu u verifikovanu obrazovnu ustanovu Republike Srbije, odnosno dokaz o upisu u organizaciju registrovanu za ostalo obrazovanje ili učenje jezika.

(2) Za odobravanje privremenog boravka maloletnog stranca radi školovanja u Republici Srbiji potrebna je saglasnost roditelja, staratelja, odnosno zakonskog zastupnika, kao i garancija da će odrasla osoba koja živi u Republici Srbiji biti odgovorna za stranca za vreme boravka u Republici Srbiji, naročito u pogledu obezbeđenja smeštaja maloletnom strancu, zdravstvene nege i sredstava za izdržavanje.

(3) Ukoliko je odrasla osoba koja daje garanciju za maloletnika koji se školuje, strani državljanin, privremeni boravak maloletniku se odobrava na period na koji je odobren privremeni boravak davaocu garancije.

Privremeni boravak po osnovu studiranja

Član 48

(1) Privremeni boravak po osnovu studiranja u Republici Srbiji može da se odobri strancu koji ispunjava opšte uslove iz člana 43. ovog zakona i koji priloži dokaz da je upisao studije u akreditovanoj visokoškolskoj ustanovi radi sticanja visokog obrazovanja u Republici Srbiji.

(2) U slučaju da studije traju kraće od tri godine, privremeni boravak se odobrava za period trajanja studija.

Privremeni boravak po osnovu učešća u programima međunarodne razmene učenika i studenata

Član 49

(1) Privremeni boravak po osnovu učešća u programima međunarodne razmene učenika i studenata u Republici Srbiji može da se odobri strancu koji ispunjava opšte uslove iz člana 43. ovog zakona i koji priloži dokaz da učestvuje u programima međunarodne razmene učenika i studenata koje je odobrilo ministarstvo nadležno za prosvetu i nauku.

(2) Za odobravanje privremenog boravka maloletnog stranca po osnovu učešća u programima međunarodne razmene učenika u Republici Srbiji potrebna je saglasnost roditelja, staratelja, odnosno zakonskog zastupnika, kao i garancija da će organizacija koja sprovodi program razmene učenika biti odgovorna za maloletnog stranca za vreme boravka u Republici Srbiji, naročito u pogledu obezbeđivanja smeštaja stranca, zdravstvene nege i sredstava za izdržavanje.

Član 50

(Brisano – „Službeni glasnik RS“ broj 62/23)

Privremeni boravak po osnovu naučno-istraživačkog rada ili drugih naučno-obrazovnih aktivnosti

Član 51

(1) Privremeni boravak po osnovu naučno-istraživačkog rada ili drugih naučno-obrazovnih aktivnosti može da se odobri strancu koji ispunjava opšte uslove iz člana 43. ovog zakona i koji priloži ugovor zaključen sa naučno-istraživačkom organizacijom o obavljanju naučno-istraživačkog rada i sprovođenja istraživačkih aktivnosti.

(2) Ako naučno-istraživački rad ili druga naučno-obrazovna aktivnost traje kraće od tri godine, privremeni boravak se odobrava za period trajanja istraživačkog rada ili druge naučno-obrazovne aktivnosti.

Privremeni boravak po osnovu obavljanja verske službe

Član 52

Privremeni boravak po osnovu obavljanja verske službe može da se odobri strancu koji ispunjava opšte uslove iz člana 43. ovog zakona i koji priloži dokaze o angažovanosti u zakonski priznatoj crkvi ili verskoj zajednici za obavljanje crkvenih poslova ili verskih službi, u skladu sa propisima kojima se uređuje položaj verskih zajednica.

Privremeni boravak po osnovu lečenja ili nege

Član 53

Privremeni boravak po osnovu lečenja ili nege može da se odobri strancu koji ispunjava opšte uslove iz člana 43. ovog zakona i koji priloži dokaz da će zdravstvena ustanova ili ustanova socijalne zaštite pružiti adekvatne usluge potrebnog lečenja ili nege.

Privremeni boravak po osnovu vlasništva nad nepokretnošću

Član 54

(1) Privremeni boravak po osnovu prava svojine nad nepokretnošću može da se odobri strancu koji ispunjava opšte uslove iz člana 43. ovog zakona i koji priloži dokaze o vlasništvu nad tom nepokretnošću.

(2) Nepokretnost u smislu ovog zakona su stambene zgrade i stanovi u Republici Srbiji nad kojima stranac može imati pravo svojine i u kojima stranac stanuje u Republici Srbiji.

Privremeni boravak po osnovu spajanja porodice

Član 55

(1) Ukoliko su ispunjeni opšti uslovi iz člana 43. ovog zakona, privremeni boravak po osnovu spajanja porodice može se odobriti strancu, članu uže porodice državljanina Republike Srbije, članu uže porodice stranca sa odobrenim privremenim boravkom ili stalnim nastanjenjem u Republici Srbiji, kao i članu uže porodice stranca kome je u Republici Srbiji odobren azil.

(2) Užom porodicom, u smislu ovog zakona, smatraju se supružnici, vanbračni partneri, njihova deca rođena u braku ili van braka, usvojena deca ili pastorčad do navršenih 18 godina života koja nisu zaključila brak, kao i roditelji, odnosno usvojitelji dece do navršenih 18 godina života koja nisu zaključila brak.

(3) Izuzetno, članom uže porodice može se smatrati:

1) drugi srodnik državljanina Srbije ili stranca kome je odobren privremeni boravak ili stalno nastanjenje u Republici Srbiji ili drugi srodnik njegovog supružnika ili vanbračnog partnera, koji zavisi od njih i nema adekvatnu porodičnu brigu u zemlji porekla ili

2) punoletno dete državljanina Srbije ili stranca kome je odobren privremeni boravak ili stalno nastanjenje u Republici Srbiji ili punoletno dete njegovog supružnika ili vanbračnog partnera koje nije zaključilo brak, koje ne može da podmiruje svoje potrebe zbog zdravstvenog stanja.

(4) U slučaju poligamnog braka, spajanje porodice odobriće se samo jednom supružniku i njihovoj zajedničkoj deci do navršenih 18 godina života koja nisu zaključila brak.

Privremeni boravak za člana porodice stranca kome je odobren azil

Član 56

(1) Za odobrenje privremenog boravka strancu koji je član uže porodice stranca kome je u Republici Srbiji odobren azil nije potrebno da se ispune svi opšti uslovi predviđeni članom 43. ovog zakona kao i uslovi iz člana 41. stav (2) ovog zakona, uzimajući u obzir specifične i lične okolnosti stranca sa odobrenim azilom i članova njegove uže porodice.

(2) Ukoliko je stranac kome je odobren azil u Republici Srbiji maloletnik, odobrenje privremenog boravka po osnovu spajanja porodice mogu ostvariti njegovi roditelji pod istim uslovima propisanim u stavu (1) ovog člana, a u cilju očuvanja jedinstva porodice.

(3) U slučaju da član uže porodice stranca kome je odobren azil u Republici Srbiji ne poseduje putnu ispravu, privremeni boravak se odobrava rešenjem.

Rok važenja privremenog boravka po osnovu spajanja porodice

Član 57

(1) Strancu kome se privremeni boravak odobrava po osnovu spajanja porodice sa strancem kome je odobren privremeni boravak u Republici Srbiji, privremeni boravak se odobrava do isteka roka važenja odobrenja privremenog boravka stranca sa kojim se traži spajanje porodice.

(2) Strancu kome se privremeni boravak odobrava po osnovu spajanja porodice sa strancem kome je izdata jedinstvena dozvola, privremeni boravak odobrava se do isteka roka važenja jedinstvene dozvole stranca sa kojim se traži spajanje porodice.

Privremeni boravak maloletnog stranca rođenog na teritoriji Republike Srbije

Član 58

(1) Roditelj, staratelj ili zakonski zastupnik deteta koje je rođeno na teritoriji Republike Srbije, a kome su oba roditelja strani državljani, dužan je da u roku od tri meseca od rođenja deteta podnese zahtev za odobrenje privremenog boravka za dete.

(2) Privremeni boravak se odobrava na period do kada je odobren privremeni boravak roditelja, staratelja ili zakonskog zastupnika deteta, odnosno na period do tri godine ukoliko je jedan od roditelja, staratelja ili zakonskog zastupnika deteta stalno nastanjeni stranac.

Samostalni boravak

Član 59

(1) Strancu koji je član uže porodice državljanina Republike Srbije, strancu kome je odobren privremeni boravak, stalno nastanjenje ili azil u Republici Srbiji i koji je po osnovu spajanja porodice poslednje četiri godine neprekidno boravio u Republici Srbiji, a ispunjava opšte uslove iz člana 43. ovog zakona, može se na njegov zahtev, odobriti samostalni boravak.

(2) Strancu iz stava (1) ovog člana koji je u poslednje tri godine neprekidno boravio na privremenom boravku po osnovu spajanja porodice može se, na njegov zahtev, odobriti samostalni boravak u slučaju kada je preminuo državljanin Republike Srbije ili stranac sa kojim se ostvarivalo pravo na spajanje porodice.

(3) Izuzetno, strancu iz stava (1) ovog člana, kome je odobren privremeni boravak radi spajanja porodice u vremenskom periodu koji je kraći od četiri godine, a žrtva je porodičnog nasilja ili u slučaju drugih posebno teških okolnosti može se, na njegov zahtev, odobriti samostalni boravak u slučaju kada nisu ispunjeni opšti uslovi predviđeni članom 43. ovog zakona.

Brak iz koristi

Član 60

(1) Brakom iz koristi, u smislu ovog zakona, smatra se brak koji je sklopljen sa namerom da se strancu omogući ulazak ili boravak u Republici Srbiji suprotno uslovima propisanim ovim zakonom.

(2) Okolnosti koje mogu ukazivati da je brak sklopljen iz koristi zasnivaju se na postojanju opravdane sumnje da supružnici:

1) ne održavaju bračnu zajednicu;

2) se nisu upoznali pre sklapanja braka;

3) ne daju istinite lične podatke;

4) ne govore jezik koji oboje razumeju;

5) da su za sklapanje braka data materijalna sredstva, osim ako se ne radi o sredstvima koja se daju kao miraz, a supružnici dolaze iz zemalja u kojima je davanje miraza običaj;

6) da postoje dokazi ranijih brakova iz koristi na strani bilo kog supružnika u Republici Srbiji ili inostranstvu.

(3) Privremeni boravak, odnosno produženje privremenog boravka radi spajanja porodice neće se odobriti strancu ako se nakon izvršenih provera koje se odnose na okolnosti

sklapanja njegovog braka osnovano može pretpostaviti da je brak sklopljen iz koristi, odnosno da postoji opravdana sumnja da je brak zaključen u cilju odobrenja privremenog boravka.

(4) Odredbe ovog člana se primenjuju i na vanbračnu zajednicu.

Privremeni boravak iz humanitarnih razloga

Član 61

(1) Privremeni boravak može da se odobri strancu koji ispunjava opšte uslove iz člana 43. ovog zakona i za koga postoje druge okolnosti koje nalažu posebno razmatranje u vezi sa:

1) njegovim porodičnim, kulturnim ili društvenim vezama sa Republikom Srbijom, stepenom integracije stranca u društveni život Republike Srbije u prethodnom periodu, posebno u pogledu njegovog školovanja, radnih aktivnosti ili poznavanja jezika;

2) odlaganjem prinudnog udaljenja stranca iz člana 84. ovog zakona u vremenskom trajanju od godinu dana ili više;

3) strancem koji je žrtva teškog krivičnog dela, uključujući i lica koja su bila umešana u akciju za omogućavanje iregularne migracije i koji sarađuje sa policijom i pravosudnim organima, a njegovo prisustvo je neophodno u krivičnom postupku ili učestvuje u istrazi kao svedok ili oštećeni;

4) maloletnom strancu koji je napušten, koji je žrtva organizovanog kriminala ili je iz drugih razloga ostao bez roditeljskog staranja ili bez pratnje;

5) ozbiljnim i opravdanim ličnim razlozima humanitarne prirode, postojanja interesa Republike Srbije ili međunarodno preuzetih obaveza.

(2) Nadležni organ će odobriti privremeni boravak iz humanitarnih razloga i ukoliko utvrdi da su okolnosti na osnovu kojih je podnet zahtev osnovane, ali da iz opravdanih razloga nisu ispunjeni uslovi iz člana 41. stav (2) i člana 43. ovog zakona.

(3) Privremeni boravak iz humanitarnih razloga se odobrava u vremenskom trajanju od najmanje šest meseci, a najduže do godinu dana i može se produžiti, ukoliko okolnosti na osnovu kojih je privremeni boravak odobren i dalje postoje.

Privremeni boravak stranca za kog se pretpostavlja da je žrtva trgovine ljudima

Član 62

(1) Ukoliko se tokom sprovođenja postupka utvrđivanja identiteta stranca, na osnovu posebnih pokazatelja pretpostavi da je stranac žrtva trgovine ljudima, nadležni državni organ za identifikaciju i koordinaciju zaštite žrtava trgovine ljudima vrši procenu stanja i potreba žrtve, kao i identifikaciju žrtve, u skladu sa zakonskim ovlašćenjima u domenu registrovane delatnosti.

(2) Nadležni državni organ za identifikaciju i koordinaciju zaštite žrtava trgovine ljudima obaveštava Ministarstvo unutrašnjih poslova o pokretanju postupka iz stava (1) ovog člana i

informiše stranca o uslovima za odobrenje privremenog boravka i drugim pravima.

(3) Privremeni boravak strancu za kojeg se pretpostavlja da je žrtva trgovine ljudima može se odobriti bez ispunjavanja opštih uslova iz člana 43. ovog zakona u vremenskom trajanju od 90 dana.

(4) Tokom trajanja privremenog boravka, omogućava se oporavak i eliminisanje mogućeg daljeg uticaja izvršioca krivičnog dela na žrtvu, kao i mogućnost da, na osnovu blagovremenih i potpunih informacija o svom statusu, samostalno, bez uslovljavanja na svedočenje, donese odluku o daljoj saradnji sa nadležnim državnim organom za identifikaciju i koordinaciju zaštite žrtava trgovine ljudima, sudom, tužilaštvom ili policijom.

(5) U vremenu važenja privremenog boravka po ovom osnovu ne može se doneti rešenje o vraćanju.

(6) U vremenu važenja privremenog boravka po ovom osnovu, nadležni državni organ za identifikaciju i koordinaciju zaštite žrtava trgovine ljudima koordinira zaštitom žrtve trgovine ljudima i u saradnji sa drugim institucijama, ustanovama i organizacijama obezbeđuje sigurnost i zaštitu, prikladan i siguran smeštaj, psihološku i materijalnu pomoć, pristup hitnoj medicinskoj zaštiti, pristup obrazovanju za maloletnike, savetovanje i informisanje o njegovim zakonskim pravima i pravima koja su mu dostupna, na jeziku koji razume.

(7) Ako postoji potreba, obezbeđuju se i usluge prevođenja, tumačenja i pomoć u ostvarivanju njegovih prava i interesa u slučaju vođenja krivičnog postupka.

(8) Kada se za maloletnog stranca za kog se pretpostavlja da je žrtva trgovine ljudima utvrdi da nema pratnju roditelja, staratelja ili zakonskog zastupnika, nadležni organ, organ starateljstva i policija, u saradnji sa nadležnim državnim organom za identifikaciju i koordinaciju zaštite žrtava trgovine ljudima, utvrđuje da li se na teritoriji Republike Srbije nalazi njegova porodica, u cilju spajanja porodice.

(9) Žrtva se neće spajati sa porodicom kada državni organ nadležan za zaštitu žrtava trgovine ljudima oceni da spajanje maloletnika sa porodicom nije u njegovom najboljem interesu, a naročito ukoliko postoji sumnja da je porodica žrtve umešana u trgovinu ljudima. Spajanje maloletnika sa porodicom vršiće se samo u situacijama kada nadležni organ starateljstva u saradnji sa nadležnim državnim organom za identifikaciju i koordinaciju zaštite žrtava trgovine ljudima, utvrdi da je spajanje sa porodicom u najboljem interesu deteta.

(10) Ako se na teritoriji Republike Srbije ne nalazi porodica žrtve ili je nije moguće pronaći, maloletniku će se postaviti staratelj u skladu sa zakonom.

Privremeni boravak za žrtve trgovine ljudima

Član 63

(1) Ukoliko se u postupku iz člana 62. stav (1) ovog zakona utvrdi da je stranac žrtva trgovine ljudima i da je doneo samostalnu odluku o daljoj saradnji sa nadležnim državnim organom za identifikaciju i koordinaciju zaštite žrtava trgovine ljudima, sudom, tužilaštvom ili policijom, nadležni organ za zaštitu žrtava trgovine ljudima u formi stručnog mišljenja o navedenom obaveštava Ministarstvo unutrašnjih poslova.

(2) Žrtvi trgovine ljudima može se odobriti privremeni boravak bez ispunjavanja uslova iz

člana 41. stav (2) ili člana 43. ovog zakona.

(3) Žrtvama trgovine ljudima, uključujući i maloletnike koji su žrtve, odobriće se privremeni boravak ukoliko nadležni državni organ za identifikaciju i koordinaciju zaštite žrtava trgovine ljudima smatra da je njegov boravak nužan radi njegove zaštite, oporavka i osiguranja bezbednosti ili ukoliko sud, tužilaštvo ili policija smatraju da je njegovo prisustvo neophodno zbog saradnje u krivičnom postupku.

(4) Privremeni boravak strancu koji je žrtva trgovine ljudima odobrava se na period od godinu dana, sa mogućnošću produžavanja pod istim uslovima.

(5) Stranac kome je odobren privremeni boravak kao žrtvi trgovine ljudima, pored prava iz člana 62. ovog zakona, bez uslovljavanja na pristanak svedočenja, ima pravo na pristup tržištu rada, stručnom usavršavanju i obrazovanju.

(6) Strancu sa odobrenim privremenim boravkom za žrtve trgovine ljudima, koji nema dovoljno materijalnih sredstava za neophodno lečenje, nadležni državni organ za identifikaciju i koordinaciju zaštite žrtava trgovine ljudima, samostalno ili u saradnji sa sistemom zdravstva, nadležnim centrom za socijalni rad i drugim pružaocima usluga i organizacijama, obezbediće dostupnost medicinske i druge neophodne pomoći.

(7) Prilikom odobravanja privremenog boravka strancu koji je maloletan, nadležni organ uzima u obzir najbolji interes maloletnika, njegov uzrast i zrelost.

Prestanak humanitarnog boravka i privremenog boravka za žrtve trgovine ljudima

Član 64

(1) Privremeni boravak za žrtve trgovine ljudima ili privremeni boravak iz člana 61. stav (1) tačka 3) može se ukinuti u bilo kom trenutku ukoliko stranac više ne ispunjava uslove, a naročito:

1) ako je stranac kome je odobren privremeni boravak aktivno, dobrovoljno i samoinicijativno obnovio kontakte sa licima osumnjičenim da su počinili krivično delo iz oblasti trgovine ljudima i iregularnih migracija, odnosno ako se utvrdi da je prijava ovih krivičnih dela lažna ili neosnovana;

2) ako je stranac kome je odobren privremeni boravak prestao da sarađuje ili se u procesu saradnje služi prevarama;

3) kada to zahtevaju razlozi zaštite bezbednosti Republike Srbije i njenih građana;

4) kada pravosudni organi odluče da obustave postupak.

(2) Privremeni boravak iz humanitarnih razloga iz člana 61. stav (1) tač. 1), 2), 4) i 5) prestaje ako prestanu okolnosti zbog kojih je strancu odobren privremeni boravak ili to zahtevaju razlozi zaštite bezbednosti Republike Srbije i njenih građana.

Načela prilikom odlučivanja

Član 65

(1) Prilikom odlučivanja o zahtevu za privremeni boravak, odnosno o zahtevu za produženje privremenog boravka, nadležni organ će, pored utvrđivanja ispunjenosti opštih uslova za odobrenje privremenog boravka, posebno ceniti okolnosti svakog pojedinačnog slučaja i uzeti u obzir lične, porodične, ekonomske i socijalne okolnosti, kao i dužinu trajanja prethodnih boravaka stranca.

(2) Ukoliko se prilikom odlučivanja o zahtevu za privremeni boravak, odnosno o zahtevu za produženje privremenog boravaka utvrdi da zahtev treba odbiti iz razloga zaštite bezbednosti Republike Srbije i njenih građana, nadležni organ će sa dužnom pažnjom ceniti pretnju koju podnosilac zahteva predstavlja po bezbednost Republike Srbije i njenih građana.

(3) Prilikom odlučivanja o zahtevu za privremeni boravak, odnosno o zahtevu za produženje privremenog boravaka maloletnika, nadležni organ se rukovodi rešenjem koje je u njegovom najboljem interesu.

Prestanak privremenog boravka

Član 66

(1) Ako se naknadno sazna da za stranca kome je odobren privremeni boravak postoji jedan ili više razloga propisanih za odbijanje zahteva za privremeni boravak, nadležni organ će doneti rešenje o prestanku prava na privremeni boravak.

(2) Rešenjem iz stava (1) ovog člana može se odrediti rok u kom je stranac dužan da napusti Republiku Srbiju, koji ne može biti duži od 30 dana od dana dostavljanja reššenja i može se izreći zabrana ulaska.

(3) Na izricanje zabrane shodno se primenjuje član 78. ovog zakona.

(4) Prilikom donošenja rešenja o prestanku prava na privremeni boravak, cene se posebne okolnosti svakog pojedinačnog slučaja, a posebno dužina trajanja prethodnih privremenih boravaka stranca i njegove lične, porodične, kulturne, ekonomske i druge veze sa Republikom Srbijom.

(5) Protiv rešenja o prestanku prava na privremeni boravak stranac može, preko nadležnog organa, izjaviti žalbu u roku od 15 dana od dana prijema rešenja.

(6) Žalba se podnosi u pisanoj formi, na srpskom jeziku, uz plaćanje propisane takse.

(7) O žalbi na rešenje o prestanku prava na privremeni boravak odlučuje Ministarstvo unutrašnjih poslova.

(8) Žalba odlaže izvršenje rešenja, izuzev u slučaju iz stava (2) ovog člana.

(9) Protiv rešenja donetog u drugostepenom postupku može se pokrenuti upravni spor. Pokretanje upravnog spora ne odlaže izvršenje rešenja drugostepenog organa.

(10) Privremeni boravak može prestati i po zahtevu stranca.

(11) Privremeni boravak prestaje da važi po sili zakona u slučaju smrti stranca, odobrenja stalnog nastanjenja stranca u Republici Srbiji, odnosno prijema stranca u državljanstvo

Republike Srbije.

Stalno nastanjenje

Član 67

(1) Stalno nastanjenje je odobrenje dugotrajnog boravka stranog državljanina u Republici Srbiji.

(2) Stalno nastanjenje odobriće se strancu koji ispunjava uslove iz člana 70. ovog zakona i koji u Republici Srbiji boravi neprekidno tri godine na osnovu odobrenja privremenog boravka.

(3) Stranac koji u Republici Srbiji ima odobren privremeni boravak po osnovu studiranja ili školovanja ne može podneti zahtev za stalno nastanjenje u Republici Srbiji.

(4) Stranac koji je u prethodnom periodu određeno vreme proveo na privremenom boravku po osnovu studiranja ili školovanja u Republici Srbiji, a kasnije promenio osnov boravka u Republici Srbiji može podneti zahtev za stalno nastanjenje. Samo polovina vremena koji je stranac proveo u Republici Srbiji po osnovu studiranja ili školovanja može se uračunati u vreme potrebno za odobrenje stalnog nastanjenja.

(5) Neprekidnim boravkom, u smislu stava (2) ovog člana smatra se efektivni boravak stranca na teritoriji Republike Srbije, sa mogućnošću višekratnog odsustva iz Republike Srbije do deset meseci ili jednokratnog odsustva do šest meseci, u periodu od tri godine.

(6) U trenutku podnošenja zahteva za odobrenje stalnog nastanjenja stranac mora imati odobren privremeni boravak, a blagovremeno podnošenje zahteva za odobrenje stalnog nastanjenja omogućava strancu da zakonito boravi u Republici Srbiji do okončanja upravnog postupka.

(7) Vreme koje je stranac koji ima odobren privremeni boravak proveo na izdržavanju kazne zatvora ne uračunava se u vreme koje je potrebno za odobravanje stalnog nastanjenja.

(8) Stranac kome je odobreno stalno nastanjenje izjednačen je u pravima i obavezama sa državljanima Republike Srbije, osim u pogledu onih prava i obaveza od kojih je, na osnovu Ustava i zakona, izuzet.

(9) Odredbe ovog člana shodno se primenjuju i na stranca kome je izdata jedinstvena dozvola.

(10) Bliže uslove za odobravanje stalnog nastanjenja i izgled zahteva za odobrenje stalnog nastanjenja propisuje ministar nadležan za unutrašnje poslove.

Stalno nastanjenje u posebnim slučajevima

Član 68

(1) Nezavisno od člana 67. ovog zakona stalno nastanjenje će se odobriti i strancu koji ispunjava uslove iz člana 70. ovog zakona i to:

1) maloletniku, ako je jedan od roditelja državljanin Republike Srbije ili stranac kome je

odobreno stalno nastanjenje;

2) koji je poreklom iz Republike Srbije;

3) koji je srpskog porekla;

4) drugom strancu, ako to predstavlja interes Republike Srbije.

Član 68a

(1) Stalno nastanjenje će se odobriti strancu koji je u Republici Srbiji boravio neprekidno duže od tri godine po osnovu odobrenog prava na azil.

(2) Za odobrenje stalnog nastanjenja stranca iz stava (1) ovog člana, kao i za člana njegove uže porodice, koji ispunjava uslove za odobrenje stalnog nastanjenja iz člana 67. ovog zakona, nije potrebno da se ispune svi uslovi propisani članom 70. ovog zakona, uzimajući u obzir specifične i lične okolnosti stranca kome je odobren azil i člana njegove uže porodice.

Nadležnost za odlučivanje

Član 69

(1) Zahtev za stalno nastanjenje u Republici Srbiji stranac na propisanom obrascu lično podnosi nadležnom organu.

(2) O zahtevu za stalno nastanjenje stranca u Republici Srbiji odlučuje Ministarstvo unutrašnjih poslova u roku od 60 dana od dana podnošenja zahteva.

(3) Prilikom rešavanja po podnetom zahtevu za odobrenje stalnog nastanjenja, pored procene da li su ispunjeni uslovi iz čl. 67, 68, 68a i 70. ovog zakona, Ministarstvo unutrašnjih poslova pribavlja procenu državnog organa nadležnog za zaštitu bezbednosti Republike Srbije da li stalni boravak stranca na teritoriji Republike Srbije predstavlja neprihvatljiv bezbednosni rizik.

(4) Rok za dostavu procene je 55 dana od dana dostavljanja zahteva na razmatranje.

(5) Zahtev za stalno nastanjenje se može podneti i elektronskim putem.

(6) Bliže uslove za podnošenje zahteva za odobrenje stalnog nastanjenja elektronskim putem propisuje ministar nadležan za unutrašnje poslove.

Uslovi za odobrenje stalnog nastanjenja

Član 70

(1) Uz zahtev za odobrenje stalnog nastanjenja stranac prilaže:

1) važeći lični ili službeni pasoš ili važeću ličnu kartu države čiji državljani, u skladu sa važećim propisima mogu da uđu u Republiku Srbiju sa ličnom kartom;

2) dokaz da poseduje sredstva za izdržavanje;

3) dokaz o zdravstvenom osiguranju;

4) dokaze o opravdanosti zahteva za odobrenje stalnog nastanjenja;

5) dokaz o uplati propisane takse.

(2) Strancu kome je odobreno stalno nastanjenje izdaje se lična karta za stranca.

(3) Stranac lično preuzima ličnu kartu za stranca.

Odbijanje zahteva za stalno nastanjenje

Član 71

(1) Zahtev za stalno nastanjenje će se odbiti strancu:

1) koji ne ispunjava uslove iz čl. 67, 68, 68a i 70. ovog zakona;

2) koji je pravosnažno osuđen na kaznu zatvora u trajanju dužem od šest meseci za krivično delo za koje se goni po službenoj dužnosti ili ako je za takvo krivično delo pokrenut postupak;

3) ako to zahtevaju razlozi zaštite bezbednosti Republike Srbije i njenih građana;

4) strancu je na snazi zabrana ulaska u Republiku Srbiju;

5) strancu je izrečena mera bezbednosti ili mera proterivanja stranca.

(2) Prilikom donošenja odluke iz stava (1) tač. 1), 2) i 3) ovog člana, cene se posebne okolnosti svakog pojedinačnog slučaja, uzimajući u obzir dužinu trajanja prethodnih privremenih boravaka, njegove lične, porodične, kulturne, ekonomske i druge veze sa Republikom Srbijom, odnosno ozbiljnost učinjenog krivičnog dela za koje se goni po službenoj dužnosti, kao i pretnju koju podnosilac zahteva predstavlja po bezbednost Republike Srbije i njenih građana.

(3) Odbijanje zahteva za stalno nastanjenje u Republici Srbiji ne dovodi u pitanje mogućnost da stranac dalje boravi u Republici Srbiji po osnovu odobrenog privremenog boravka, ukoliko ispunjava uslove predviđene odredbama ovog zakona kojima se reguliše privremeni boravak.

(4) Protiv rešenja o odbijanju zahteva za stalno nastanjenje stranac može izjaviti žalbu organu koji je doneo rešenje u roku od 15 dana od dana prijema rešenja.

(5) Žalba se podnosi u pisanoj formi, na srpskom jeziku, uz plaćanje propisane takse.

(6) O žalbi na rešenje o odbijanju zahteva za stalno nastanjenje odlučuje Vlada.

(7) Žalba odlaže izvršenje rešenja.

(8) Protiv rešenja donetog u drugostepenom postupku može se pokrenuti upravni spor. Pokretanje upravnog spora ne odlaže izvršenje rešenja drugostepenog organa.

Prestanak prava na stalno nastanjenje

Član 72

(1) Strancu prestaje pravo na stalno nastanjenje u Republici Srbiji ako:

1) predstavlja stvarnu i ozbiljnu pretnju po javni poredak ili njegov dalji boravak na teritoriji države predstavlja neprihvatljiv rizik po bezbednost Republike Srbije i njenih građana;

2) mu je izrečena zaštitna mera udaljenja ili mera bezbednosti proterivanja stranca;

3) je dao lažne podatke o svom identitetu ili prikrio okolnosti koje su bile od značaja za odlučivanje o pravima u prethodnom postupku;

4) se utvrdi da se iselio iz Republike Srbije ili da je neprekidno boravio u inostranstvu duže od jedne godine;

5) se odrekao od prava na stalno nastanjenje.

(2) Stranac predstavlja stvarnu i ozbiljnu pretnju po javni poredak ukoliko je pravosnažno osuđen za krivično delo kaznom zatvora u trajanju dužem od jedne godine, ukoliko je u periodu od pet godina pravosnažno osuđivan na kaznu zatvora u ukupnom trajanju od tri godine ili ukoliko je pravosnažno osuđen na kaznu zatvora za krivično delo protiv čovečnosti i drugih dobara zaštićenih međunarodnim pravom.

(3) Prilikom donošenja odluke o prestanku prava na stalno nastanjenje posebno će se ceniti okolnosti svakog pojedinačnog slučaja uzimajući u obzir pre svega dužinu trajanja prethodnog boravka stranca u Republici Srbiji, lične, porodične okolnosti stranca, kao i veze stranca sa Republikom Srbijom, u odnosu na pretnju koju predstavlja po javni poredak a posebno ozbiljnost učinjenog krivičnog dela.

(4) Ukoliko se rešenje o prestanku prava na stalno nastanjenje donosi iz razloga iz stava (1) tač. 1), 2) i 3) ovog člana, Ministarstvo unutrašnjih poslova će odrediti rok u kome je dužan da napusti Republiku Srbiju koji ne može biti duži od 30 dana. Rešenjem o prestanku stalnog nastanjenja može se izreći i zabrana ulaska u određenom vremenskom periodu.

(5) Na izricanje zabrane shodno se primenjuje član 78. ovog zakona.

(6) O prestanku prava na stalno nastanjenje odlučuje Ministarstvo unutrašnjih poslova.

(7) Protiv rešenja o prestanku prava na stalno nastanjenje stranac može izjaviti žalbu organu koji je doneo odluku u roku od 15 dana od dana prijema rešenja.

(8) Žalba se podnosi u pisanoj formi, na srpskom jeziku, uz plaćanje propisane takse.

(9) Žalba odlaže izvršenje rešenja.

(10) O žalbi na rešenje o prestanku prava na stalno nastanjenje odlučuje Vlada.

(11) Protiv rešenja donetog u drugostepenom postupku može se pokrenuti upravni spor. Pokretanje upravnog spora ne odlaže izvršenje rešenja drugostepenog organa.

Ponovno sticanje prava na stalno nastanjenje

Član 73

(1) Stranac kome je prestalo pravo na stalno nastanjenje jer se iselio iz Republike Srbije ili je neprekidno boravio u inostranstvu duže od jedne godine, može podneti zahtev za ponovno sticanje prava na stalno nastanjenje, ako je do momenta podnošenja zahteva imao odobren privremeni boravak u Republici Srbiji u neprekidnom trajanju od tri godine.

(2) U postupku po zahtevu iz stava (1) ovog člana, shodno se primenjuju odredbe čl. 69-71. ovog zakona.

V NEZAKONIT BORAVAK I POSTUPAK VRAĆANJA

Nezakonit boravak

Član 74

(1) Boravak stranca u Republici Srbiji smatra se nezakonitim ako je:

1) stranac nezakonito ušao u Republiku Srbiju;

2) stranac u Republici Srbiji ostao duže od 90 dana u periodu od 180 dana, odnosno duže od perioda boravka stranca određenog međunarodnim ugovorom;

3) stranac u Republici Srbiji ostao duže od perioda boravka koji mu je odobren u izdatoj vizi, ili mu je viza poništena ili ukinuta;

4) strancu privremeni boravak istekao ili prestao, izuzev u slučaju iz člana 41. stav (8) ovog zakona;

5) strancu prestalo pravo na stalno nastanjenje;

6) stranac nema drugi zakonski osnov za boravak na teritoriji Republike Srbije;

7) stranac izrazio nameru da podnese zahtev za azil, ali se u roku od 72 sata nije javio u objekat za smeštaj tražilaca azila, Kancelariju za azil nije obavestio o promeni adrese stanovanja ili je samovoljno napustio objekat za smeštaj tražilaca azila pre podnošenja zahteva za azil;

8) strancu kome je pravosnažnom odlukom zahtev za azil odbačen ili odbijen, postupak po podnetom zahtevu za azil obustavljen ili kome je iz zakonom predviđenih razloga prestalo pravo na privremenu zaštitu ili azil, a nije postupio po nalogu za napuštanje teritorije Republike Srbije izrečenog u pravosnažnoj odluci organa koji je rešavao po njegovom zahtevu za azil;

9) strancu izrečena zaštitna mera udaljenja ili mera bezbednosti proterivanja.

(2) U slučaju da su ispunjeni uslovi iz stava (1) tač. 1)-8) ovog člana, nadležni organ nakon sprovedenog postupka donosi rešenje o vraćanju.

Načela u postupku vraćanja

Član 75

(1) Tokom postupka vraćanja nadležni organ će imati u vidu specifičnu situaciju posebno ugroženih lica, porodično i zdravstveno stanje lica koje se vraća, kao i najbolji interes maloletnika.

(2) Tokom preduzimanja policijskih mera i radnji prema strancima iz stava (1) ovog člana, nadležni organ je dužan da postupa u skladu sa propisima kojima je uređen položaj osoba sa invaliditetom i međunarodnim ugovorima.

(3) Tokom postupka vraćanja postupa se u skladu sa načelom jedinstva porodice, u smislu objedinjenosti svih članova porodice prisutnih na teritoriji Republike Srbije.

(4) Pre donošenja rešenja o vraćanju maloletnika bez pratnje mora mu se obezbediti odgovarajuća pomoć službe za socijalnu zaštitu dece i mladih.

(5) Ukoliko je neophodno, u toku postupka vraćanja obezbeđuje se prisustvo prevodioca na jezik koji stranac razume ili se opravdano može pretpostaviti da ga razume.

(6) Nadležni organ, na zahtev stranca, mora obezbediti pisani prevod dispozitiva rešenja o vraćanju, prevod zabrane ulaska ukoliko je izrečena i prevod pouke o pravnom leku na jezik koji stranac razume ili se opravdano može pretpostaviti da ga razume.

Izuzetak od primene odredbi

Član 76

Odredbe o vraćanju stranca neće se primenjivati u slučaju odbijanja ulaska strancu u skladu sa članom 15. ovog zakona.

Rešenje o vraćanju i rok za dobrovoljni povratak

Član 77

(1) Strancu koji nezakonito boravi na teritoriji Republike Srbije, nadležni organ donosi rešenje o vraćanju i određuje rok za dobrovoljni povratak u kome je dužan da napusti Republiku Srbiju.

(2) Stranac je dužan da u skladu sa rešenjem o vraćanju napusti Republiku Srbiju. Stranac je dobrovoljno napustio Republiku Srbiju ako je izvršio obavezu vraćanja u roku koji mu je određen u rešenju o vraćanju.

(3) Ukoliko stranac ne napusti Republiku Srbiju u skladu sa rešenjem o vraćanju, biće prinudno udaljen iz Republike Srbije.

(4) Prilikom određivanja roka iz stava (1) ovog člana, nadležni organ će uzeti u obzir vreme u kome stranac može da napusti teritoriju Republike Srbije, kao i okolnosti iz člana 75. ovog zakona, ali taj rok ne može biti kraći od sedam dana ni duži od 30 dana od dana donošenja rešenja o vraćanju. Strancu se može odrediti i mesto prelaska državne granice uz obavezu

prijavljivanja policijskom službeniku na graničnom prelazu.

(5) Nadležni organ može produžiti period za dobrovoljni povratak strancu koji iz opravdanih razloga nije napustio Republiku Srbiju u roku koji mu je određen.

(6) U toku roka za dobrovoljni povratak stranac ostvaruje pravo na hitnu medicinsku pomoć u skladu sa odredbama zakona koji uređuje zdravstveno osiguranje, u slučaju maloletnika pravo na osnovno obrazovanje, kao i pravo da se uključi u program za podršku dobrovoljnog povratka koji sprovodi organ nadležan za upravljanje migracijama po programu koji na predlog tog organa usvaja Vlada. Nakon što se stranac uključi u program dobrovoljnog povratka iz ovog stava, ostvaruje prava u skladu sa odredbama zakona koji uređuje oblast azila, a kojima je propisan dobrovoljni povratak.

(7) Nadležni organ može rešenjem o vraćanju naložiti strancu da napusti teritoriju Republike Srbije odmah ili u roku koji je kraći od sedam dana, ako postoji rizik da stranac neće biti dostupan nadležnom organu radi sprovođenja prinudnog udaljenja ili ako stranac predstavlja opasnost po bezbednost Republike Srbije i njenih građana.

(8) Smatra se da je stranac napustio Republiku Srbiju kada uđe u drugu državu u koju mu je odobren ulazak.

(9) U slučajevima kada je izdato rešenje o vraćanju, a naknadno se strancu odobri privremeni boravak u skladu sa članom 61. ovog zakona, rešenje o vraćanju se smatra ništavim.

Zabrana ulaska

Član 78

(1) Prilikom donošenja rešenja o vraćanju nadležni organ može strancu da izrekne i zabranu ulaska u Republiku Srbiju u određenom vremenskom periodu ukoliko:

1) strancu nije odobren period dobrovoljnog povratka u skladu sa članom 77. stav (7) ovog zakona;

2) stranac nije ispunio obavezu napuštanja Republike Srbije u skladu sa rokom za dobrovoljni povratak određenim prethodnim rešenjem o vraćanju.

(2) Strancu se može izreći zabrana ulaska u Republiku Srbiju u određenom vremenskom periodu i u slučajevima kada:

1) postoji opravdana sumnja da boravak nije korišćen u nameravanu svrhu;

2) stranac krši propise o zapošljavanju i radu stranaca, sprečavanju nereda na sportskim takmičenjima, javnom redu i miru, oružju, zloupotrebi opojnih droga ili poreskim obavezama;

3) je stranac pravosnažno osuđen za krivično delo za koje se goni po službenoj dužnosti ili ako je za takvo krivično delo pokrenut postupak;

4) stranac ponavlja činjenje prekršaja;

5) je stranac odgovoran za prekršaj ili osuđen za krivično delo sa elementima nasilja ili ako je

za takav prekršaj ili krivično delo pokrenut postupak;

6) je stranac osuđen na kaznu zatvora dužu od jedne godine;

7) je stranac u periodu od pet godina više puta pravosnažno osuđen na kaznu zatvora u ukupnom trajanju od najmanje tri godine;

8) je stranac osuđen na kaznu zatvora zbog krivičnog dela protiv međunarodno zaštićenih prava;

9) ako to zahtevaju razlozi zaštite bezbednosti Republike Srbije i njenih građana;

10) stranac sklopi brak iz koristi.

(3) Dužina zabrane ulaska određuje se uzimajući u obzir sve okolnosti pojedinačnog slučaja i ne izriče se na period duži od pet godina, osim u slučaju da stranac predstavlja ozbiljnu pretnju po bezbednost Republike Srbije i njenih građana.

(4) U putnu ispravu stranca može se utisnuti pečat zabrane ulaska.

(5) Nadležni organ se može uzdržati od izricanja mere zabrane ulaska u pojedinačnim slučajevima iz humanitarnih razloga, a naročito ukoliko postoje okolnosti iz člana 75. st. (1) i (3) ovog zakona.

(6) Izgled pečata zabrane ulaska i način unošenja zabrane ulaska u stranu putnu ispravu propisuje ministar nadležan za unutrašnje poslove.

Skraćivanje i ukidanje zabrane ulaska

Član 79

(1) Stranac koji je Republiku Srbiju dobrovoljno napustio u skladu sa rešenjem o vraćanju, a kome je protekla polovina vremena izrečene zabrane ulaska u Republiku Srbiju, može nadležnom organu podneti zahtev za ukidanje, odnosno skraćivanje zabrane ulaska iz ličnih ili humanitarnih razloga odnosno ukoliko smatra da su prestali razlozi zbog kojih mu je zabrana izrečena.

(2) Protiv odluke o odbijanju zahteva za ukidanje, odnosno skraćivanje zabrane ulaska ne može se izjaviti žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

(3) Nadležni organ može, po službenoj dužnosti, u svakom trenutku ukinuti zabranu ulaska stranca u Republiku Srbiju u pojedinačnim slučajevima, ukoliko postoje okolnosti iz čl. 62. i 63. ovog zakona.

Pravo na žalbu

Član 80

(1) Protiv rešenja o vraćanju stranac može preko nadležnog organa u roku od 15 dana od dana dostavljanja rešenja izjaviti žalbu. Žalba se podnosi u pisanoj formi, na srpskom jeziku, uz plaćanje propisane takse.

(2) O žalbi na rešenje o vraćanju odlučuje Ministarstvo unutrašnjih poslova.

(3) Žalba na rešenje o vraćanju ne odlaže izvršenje rešenja, osim u slučajevima kada postoji stvarna opasnost kršenja prava predviđenim članom 83. ovog zakona ili ako za to postoje ozbiljni humanitarni razlozi.

(4) Protiv rešenja donetog u drugostepenom postupku može se pokrenuti upravni spor.

VI ZADRŽAVANJE I PRINUDNO UDALJENJE

Prinudno udaljenje

Član 81

(1) Stranac može biti prinudno udaljen iz Republike Srbije ukoliko:

1) ne napusti Republiku Srbiju u roku koji mu je određen za dobrovoljni povratak;

2) period za dobrovoljni povratak nije izrečen;

3) je sudskom odlukom izrečena mera bezbednosti proterivanja ili zaštitna mera udaljenja stranca iz zemlje.

(2) Ukoliko se prinudno udaljenje sprovodi iz razloga propisanih u stavu (1) tačka 3) ovog člana, nadležni organ će doneti rešenje o otkazu boravka i zabrani ulaska stranca u Republiku Srbiju u vremenskom trajanju izrečene mere bezbednosti proterivanja ili zaštitne mere udaljenja stranca iz zemlje, i odrediti rok za napuštanje teritorije Republike Srbije koji ne može biti duži od 30 dana. Protiv rešenja iz ovog stava ne može se izjaviti žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

(3) Prinudno udaljenje vrše policijski službenici nadležnog organa ili prihvatilišta za strance u skladu sa svojim ovlašćenjima.

(4) Radi obezbeđenja izvršenja prinudnog udaljenja, strancu se mogu privremeno oduzeti putne i druge isprave, putne karte, kao i imovinske vrednosti u skladu sa odredbama Zakona o policiji.

(5) Ministar nadležan za unutrašnje poslove doneće propis kojim se bliže uređuju uslovi i način sprovođenja prinudnog udaljenja stranca iz Republike Srbije.

Nadzor postupka prinudnog udaljenja

Član 82

Zaštitnik građana u skladu sa nadležnostima iz Zakona o Zaštitniku građana i Zakona o ratifikaciji Opcionog protokola uz Konvenciju protiv torture i drugih surovih, neljudskih ili ponižavajućih kazni i postupaka, vrši nadzor nad postupkom prinudnog udaljenja stranca.

Zabrana prinudnog udaljenja

Član 83

(1) Stranac ne sme biti prinudno udaljen na teritoriju gde mu preti progon zbog njegove rase, pola, seksualne orijentacije ili rodnog identiteta, vere, nacionalne pripadnosti, državljanstva, pripadnosti određenoj društvenoj grupi ili političkog mišljenja.

(2) Odredba stava (1) ovog člana neće se primenjivati na stranca za koga se osnovano može smatrati da ugrožava bezbednost Republike Srbije ili na stranca koji je pravosnažnom presudom osuđen za teško krivično delo, zbog čega predstavlja opasnost za javni poredak.

(3) Nezavisno od stava (2) ovog člana stranac ne sme biti prinudno udaljen na teritoriju na kojoj postoji rizik da će biti podvrgnut izvršenju smrtne kazne, mučenju, nečovečnom ili ponižavajućem postupanju ili kažnjavanju, odnosno tamo gde mu preti ozbiljno kršenje prava zajamčenih Ustavom.

(4) Maloletnik bez pratnje ne sme biti prinudno udaljen, osim u slučaju da je nadležni organ uverenja da će maloletnik biti vraćen članu porodice, staratelju ili odgovarajućoj ustanovi za prihvat dece.

Odlaganje prinudnog udaljenja

Član 84

(1) Rešenje o odlaganju prinudnog udaljenja nadležni organ doneće ukoliko postoje razlozi propisani članom 83. ovog zakona ili ukoliko:

1) nije utvrđen identitet stranca i to ne njegovom krivicom;

2) nije moguće izvršiti prevoz stranca iz Republike Srbije;

3) se pojave ozbiljne poteškoće vezane za psihičko, fizičko ili zdravstveno stanja stranca.

(2) Kada se odlaže prinudno udaljenje za jednog člana porodice, nadležni organ pri donošenju rešenja o odlaganju prinudnog udaljenja ostalih članova porodice uzima u obzir načelo porodičnog jedinstva.

(3) Pri donošenju rešenja o odlaganju prinudnog udaljenja, nadležni organ može da odredi boravak u skladu sa članom 93. ovog zakona.

(4) Stranac kome je prinudno udaljenje odloženo ostvaruje pravo na hitnu medicinsku pomoć u skladu sa odredbama zakona koji uređuje zdravstveno osiguranje, a u slučaju maloletnika i pravo na osnovno obrazovanje.

(5) Strancu kome je odloženo prinudno udaljenje ne prestaje obaveza napuštanja Republike Srbije.

(6) Strancu kome je prinudno udaljenje odloženo izdaje se privremena lična karta za stranca.

Član 85

(1) Odlaganje prinudnog udaljenja se odobrava na period do godinu dana i može se produžiti od strane nadležnog organa.

(2) Odlaganje prinudnog udaljenja se ukida ukoliko osnov za odlaganje prestane da postoji ili ukoliko se stranac ne pridržava obaveza koje proističu iz obaveznog boravka.

(3) U slučaju isteka, odnosno poništenja odlaganja prinudnog udaljenja u skladu sa stavom (2) ovog člana, stranac mora vratiti nadležnom organu ispravu iz člana 84. stav (6) ovog zakona.

(4) Žalba protiv rešenja o odlaganju prinudnog udaljenja i rešenja kojim se ukida odlaganje prinudnog udaljenja se izjavljuje nadležnom organu u roku od osam dana od dana dostavljanja rešenja.

(5) Žalba se podnosi u pisanoj formi, na srpskom jeziku, uz plaćanje propisane takse.

(6) Žalba odlaže izvršenje rešenja.

(7) O žalbi odlučuje Ministarstvo unutrašnjih poslova.

(8) Protiv rešenja donetog u drugostepenom postupku može se pokrenuti upravni spor.

Provera identiteta i zadržavanje stranca

Član 86

(1) Stranac se može zadržati u prostorijama nadležnog organa, u skladu sa zakonom i drugim propisima, zbog utvrđivanja njegovog identiteta ili zakonitosti njegovog boravka na teritoriji Republike Srbije.

(2) Ako to nalažu razlozi obezbeđenja prinudnog udaljenja stranac kome je doneto rešenje o vraćanju može se zadržati u prostorijama nadležnog organa radi njegovog sprovođenja do graničnog prelaza.

Određivanje boravka u prihvatilištu

Član 87

(1) Strancu koji se nalazi u postupku vraćanja, a u svrhu pripreme vraćanja ili izvršenja prinudnog udaljenja određuje se boravak u prihvatilištu na osnovu rešenja nadležnog organa ili rešenja granične policije o smeštaju stranca u prihvatilište.

(2) Smeštaj stranca u prihvatilište iz stava (1) ovog člana nadležni organ ili granična policija će odrediti ukoliko se u konkretnom slučaju ne mogu efikasno primeniti odredbe koje se odnose na obavezni boravak stranca iz člana 93. ovog zakona, a naročito ako:

1) postoji rizik da stranac neće biti dostupan nadležnom organu radi sprovođenja prinudnog udaljenja,

2) stranac izbegava ili ometa pripremu za vraćanje odnosno prinudno udaljenje,

3) njegov boravak na teritoriji Republike Srbije predstavlja neprihvatljiv bezbednosni rizik za Republiku Srbiju i njene građane, u skladu sa članom 9. ovog zakona.

(3) Rizik da stranac neće biti dostupan nadležnom organu radi sprovođenja prinudnog udaljenja predstavlja postojanje opravdane sumnje da strani državljanin neće dobrovoljno napustiti Republiku Srbiju i postupiti u skladu sa rešenjem o vraćanju. Osnovana sumnja iz ovog stava postoji ukoliko stranac:

1) ne poseduje dokumenta za utvrđivanje identiteta;

2) ne sarađuje u postupku vraćanja ili ometa svoje udaljenje;

3) nije dobrovoljno napustio Republiku Srbiju;

4) ne sarađuje u postupku utvrđivanja identiteta ili državljanstva ili je o sebi dao lažne ili protivrečne podatke;

5) koristi ili je koristio lažne ili falsifikovane dokumente;

6) pokuša ili je već ušao u Republiku Srbiju na nezakonit način;

7) nije poštovao obaveze iz rešenja o obaveznom boravku u određenom mestu;

8) nema rodbinu ili društvene veze u Republici Srbiji;

9) nema sredstava za obezbeđivanje smeštaja, odnosno izdržavanje.

(4) Smatra se da stranac izbegava ili ometa pripreme za vraćanje ili prinudno udaljenje ukoliko njegov identitet ne može da se utvrdi, odnosno ukoliko stranac ne poseduje putnu ispravu.

(5) Izuzetno od stava (1) ovog člana, strancu koji ima zdravstvene ili druge posebne potrebe, obezbediće se drugi odgovarajući smeštaj.

(6) Stranac kome se određuje boravak u prihvatilištu se u najkraćem roku, pisanim putem, na jeziku koji razume ili se opravdano pretpostavlja da ga razume, obaveštava o razlozima za određivanje boravka.

Trajanje boravka u prihvatilištu

Član 88

(1) Boravak stranca u prihvatilištu traje što je kraće moguće, a tokom boravka stranca u prihvatilištu mora biti dovoljno izgleda da se stranac može prinudno udaljiti. Trajanje boravka u prihvatilištu ne može biti duže od 90 dana.

(2) Posle isteka vremenskog perioda iz stava (1) ovog člana, strancu se može produžiti boravak u prihvatilištu najduže još 90 dana ukoliko:

1) strancu i dalje nije utvrđen identitet;

2) stranac namerno ometa prinudno udaljenje.

(3) Rešenje o produženju smeštaja stranca u prihvatilištu donosi Ministarstvo unutrašnjih poslova najkasnije 15 dana pre isteka vremena za koje je određen boravak u prihvatilištu.

(4) Ukupno vreme boravka u prihvatilištu ne može biti duže od 180 dana.

(5) Vreme koje je stranac proveo na izdržavanju kazne zatvora ili u pritvoru, ne uračunava se u vreme boravka u prihvatilištu.

Otpuštanje iz prihvatilišta

Član 89

Stranac se otpušta iz prihvatilišta ukoliko:

1) uslovi iz člana 87. st. (1), (2) i (3) više ne postoje;

2) u skladu sa članom 90. ovog zakona sud odluči da stranca treba otpustiti iz prihvatilišta;

3) istekne vremenski rok iz člana 88. ovog zakona;

4) stranac zatraži azil u Republici Srbiji, osim ukoliko postoje razlozi za ograničenje kretanja tražioca azila u skladu sa odredbama zakona koji uređuju oblast azila.

Pravni lekovi u postupku smeštaja stranca u prihvatilište

Član 90

(1) Protiv rešenja nadležnog organa ili granične policije o smeštaju lica u prihvatilište i rešenja o produženju smeštaja, nije dozvoljena žalba.

(2) Protiv odluke može se pokrenuti upravni spor, u roku od 8 dana od dana uručenja odluke.

(3) Tužba ne odlaže izvršenje rešenja.

(4) Sud je dužan da o tužbi odluči u roku od 15 dana od dana podnošenja tužbe.

Kućni red i pravila boravka u prihvatilištu

Član 91

(1) Stranac je dužan da se pridržava kućnog reda i pravila boravka u prihvatilištu, koje ne može da napusti bez odobrenja.

(2) Kućni red i pravila boravka u prihvatilištu propisuje ministar nadležan za unutrašnje poslove. Kućnim redom se naročito uređuje:

1) obaveza stranca da ne napušta prihvatilište bez odobrenja;

2) obaveza stranca da sarađuje u postupku vraćanja i da poštuje kućni red i pravila boravka u prihvatilištu;

3) pravo stranca da ostvari kontakt sa advokatom, članovima porodice i nadležnim konzularnim službama;

4) pravo stranca na hitnu medicinsku pomoć;

5) pravo stranca da određeni vremenski period u toku dana provede na otvorenom i da ima mogućnost za rekreaciju;

6) pravo stranca da u predviđenoj proceduri iskaže nezadovoljstvo uslovima smeštaja u prihvatilištu;

7) obaveze relevantnih organa da uzmu u obzir potrebe posebno ugroženih lica;

8) pravo relevantnih i nadležnih nacionalnih, međunarodnih i nevladinih organizacija da posete prihvatilište;

9) obavezu prihvatilišta da informacije o kućnom redu i pravilima boravka u prihvatilištu daju strancu na uvid na jeziku koji razume, ili se može pretpostaviti da razume;

10) pravila postupanja policijskih službenika u prihvatilištu u slučaju da stranac krši kućni red i pravila boravka u prihvatilištu.

Smeštaj maloletnog stranca u prihvatilište

Član 92

(1) Maloletni stranac smešta se u prihvatilište zajedno sa roditeljem, starateljem odnosno zakonskim zastupnikom, samo kao krajnja mera i na najkraći mogući vremenski period.

(2) Porodicama smeštenim u prihvatilištu koje čekaju udaljenje daje se odvojen smeštaj kojim se garantuje odgovarajuća potreba za privatnosti.

(3) Maloletnicima koji borave u prihvatilištu omogućiće se učešće u aktivnostima koje uključuju igru i rekreativne aktivnosti primerene uzrastu maloletnika, a u zavisnosti od dužine boravka u prihvatilištu moraju imati i pristup osnovnom obrazovanju.

(4) Prilikom boravka maloletnika u prihvatilištu vodiće se računa o njegovom najboljem interesu.

(5) Maloletnom strancu bez pratnje roditelja, staratelja ili zakonskog zastupnika nadležni centar za socijalni rad, nakon sprovedene zakonske procedure, određuje smeštaj u ustanovi socijalne zaštite ili specijalizovanim prihvatilištima namenjenim za smeštaj maloletnih stranaca bez pratnje.

(6) Sredstva za smeštaj maloletnog stranca iz stava (5) ovog člana u ustanove socijalne zaštite ili specijalizovana prihvatilišta namenjena za smeštaj maloletnih stranaca bez pratnje padaju na teret budžeta Republike Srbije.

Obavezni boravak u određenom mestu

Član 93

(1) Nadležni organ će strancu rešenjem odrediti obavezni boravak u određenom mestu (u daljem tekstu: obavezni boravak) kada u skladu sa članom 87. ovog zakona postoji rizik da

stranac neće biti dostupan nadležnom organu radi sprovođenja prinudnog udaljenja, a smeštaj lica u prihvatilište ne bi bilo srazmerna mera, odnosno u slučaju da je strancu doneto rešenje o odlaganju prinudnog udaljenja iz člana 84. ovog zakona.

(2) Obavezni boravak se može odobriti u vremenskom trajanju do jedne godine, i može da se produži na isti period, u zavisnosti od postojanja razloga zbog kojih se obavezni boravak odobrava.

(3) Stranac kome je određen obavezni boravak, dužan je da boravi na određenoj adresi i da se javlja nadležnom organu u skladu sa naloženim u rešenju iz stava (1) ovog člana.

(4) Kad za to postoje opravdani razlozi, nadležni organ može rešenjem odobriti strancu da privremeno napusti mesto obaveznog boravka.

(5) Strancu koji nema putnu ispravu izdaje se privremena lična karta.

(6) Strancu koji u nameri onemogućavanja ili ometanja prinudnog udaljenja postupa suprotno obavezama iz st. (2) i (3) ovog člana, nadležni organ će odrediti boravak u prihvatilištu u skladu sa članom 87. ovog zakona.

(7) Protiv rešenja iz stava (1) ovog člana, kao i protiv rešenja iz stava (4) ovog člana, stranac može preko nadležnog organa da izjavi žalbu u roku od osam dana od dana prijema rešenja.

(8) Žalba se podnosi u pisanoj formi, na srpskom jeziku, uz plaćanje propisane takse. O žalbi odlučuje Ministarstvo unutrašnjih poslova.

(9) Žalba ne odlaže izvršenje rešenja.

(10) Protiv rešenja donetog u drugom stepenu može se pokrenuti upravni spor.

(11) Obavezni boravak se unosi u putnu ispravu stranca utiskivanjem nalepnice obaveznog boravka čiji izgled i način unošenja propisuje ministar nadležan za unutrašnje poslove.

Troškovi prinudnog udaljenja

Član 94

(1) Troškove smeštaja i boravka u prihvatilištu i druge troškove koji nastanu prilikom prinudnog udaljenja snosi stranac.

(2) Radi naplate troškova iz stava (1) ovog člana od stranca će se oduzeti novčana sredstva, o čemu se izdaje potvrda.

(3) Novčana sredstva koja su oduzeta od stranca koriste se za podmirenje troškova prinudnog udaljenja, izdavanjem potvrde o troškovima prinudnog udaljenja.

(4) Ako stranac nema sredstva za naplatu troškova iz stava (1) ovog člana, troškove snosi:

1) fizičko ili pravno lice koje se obavezalo da će snositi troškove boravka i prinudnog udaljenja stranca iz člana 27. stav (2) ovog zakona;

2) prevoznik koji nije odvezao stranca u skladu sa članom 13. st. (2) i (3) ovog zakona;

3) organizator turističkih ili poslovnih putovanja iz člana 13. stav (4) ovog zakona;

4) poslodavac koji je zaposlio stranca suprotno odredbama ovog zakona ili propisa kojim je uređeno zapošljavanje stranaca.

(5) U slučaju iz stava (4) ovog člana Ministarstvo unutrašnjih poslova rešenjem utvrđuje visinu troškova prinudnog udaljenja stranca, uzimajući u obzir stvarne troškove.

(6) Protiv rešenja iz stava (5) ovog člana nije dozvoljena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

(7) Naplata troškova prinudnog udaljenja iz stava (4) ovog člana zastareva nakon pet godina, računajući od dana izvršnosti rešenja iz stava (5) ovog člana.

(8) Troškovi koje nije moguće naplatiti na način iz st. (1)-(4) ovog člana, padaju na teret budžeta Republike Srbije.

(9) U troškove prinudnog udaljenja stranca spadaju troškovi nabavke putne isprave zemlje porekla stranca, putne karte za povratak u zemlju porekla stranca, troškovi smeštaja stranca u prihvatilištu za strance, troškovi smeštaja i putovanja policijske pratnje u inostranstvo, kao i drugi troškovi koji mogu nastati u vezi prinudnog udaljenja stranca.

(10) Obrazac potvrde o oduzetim novčanim sredstvima, obrazac potvrde o troškovima prinudnog udaljenja i način izračunavanja troškova prinudnog udaljenja propisuje ministar nadležan za unutrašnje poslove.

VII PUTNE ISPRAVE ZA STRANCE

Vrste putnih isprava za strance

Član 95

Putne isprave za strance u smislu ovog zakona su putna isprava za lica bez državljanstva i putni list za stranca.

Putna isprava za lica bez državljanstva

Član 96

(1) Putnu ispravu za lica bez državljanstva izdaje nadležni organ, u skladu sa međunarodnim ugovorom.

(2) Putna isprava za lica bez državljanstva izdaje se sa rokom važnosti do dve godine.

Putni list za stranca

Član 97

(1) Putni list za stranca izdaje se strancu koji nema važeću putnu ispravu ako:

1) mu je prestalo državljanstvo Republike Srbije - za odlazak u inostranstvo;

2) je izgubio stranu putnu ispravu ili je na drugi način ostao bez nje, a država čiji je državljanin nema svoje diplomatsko ili konzularno predstavništvo u Republici Srbiji, niti njene interese zastupa druga država - za odlazak u inostranstvo;

3) se prinudno udaljava - za odlazak u inostranstvo.

(2) Putni list za stranca može da se izda i drugom strancu ako za to postoje opravdani razlozi.

Nadležnost za izdavanje putnog lista za stranca

Član 98

(1) Putni list za stranca izdaje:

1) u slučaju iz člana 97. stav (1) ovog zakona - nadležni organ;

2) u slučajevima iz člana 97. stav (2) ovog zakona - nadležni organ ili diplomatsko-konzularno predstavništvo uz prethodnu saglasnost Ministarstva unutrašnjih poslova.

(2) Putni list za stranca izdaje se sa rokom važenja do 30 dana.

(3) Izgled obrasca i postupak izdavanja putnog lista za stranca propisuje ministar nadležan za unutrašnje poslove.

Odbijanje zahteva za izdavanje putne isprave za stranca

Član 99

(1) Strancu se neće izdati putna isprava za strance:

1) ako se protiv njega vodi krivični, odnosno prekršajni postupak osim kad postoji saglasnost organa koji vodi postupak;

2) ako je osuđen na kaznu zatvora ili novčanu kaznu, dok kaznu ne izdrži, odnosno ne plati novčanu kaznu;

3) ako nije izmirio svoju dospelu imovinskopravnu obavezu za koju postoji pravosnažno rešenje, na zahtev nadležnog suda;

4) ako to zahtevaju razlozi zaštite javnog poretka ili bezbednosti Republike Srbije;

5) ako to nalažu međunarodne obaveze Republike Srbije.

(2) Putni list za stranca iz člana 97. stav (1) tačka 3) može se izdati iako postoje smetnje iz stava (1) tač. 1)-4) ovog člana.

(3) Protiv rešenja o odbijanju zahteva za izdavanje putne isprave za stranca iz člana 96. i 97. ovog zakona stranac može izjaviti žalbu organu koji je doneo odluku u roku od osam dana od dana prijema odluke.

(4) Žalba se podnosi u pisanoj formi, na srpskom jeziku, uz plaćanje propisane takse.

(5) O žalbi na rešenje o odbijanju zahteva za izdavanje putne isprave iz čl. 96. i 97. odlučuje Ministarstvo unutrašnjih poslova ili ministarstvo nadležno za spoljne poslove, u zavisnosti od organa koji je doneo odluku iz stava (1) ovog člana.

(6) Žalba ne odlaže izvršenje rešenja.

(7) Protiv rešenja donetog u drugostepenom postupku može se pokrenuti upravni spor.

(8) Iz razloga predviđenih u stavu (1) ovog člana, strancu kome je već izdata putna isprava za strance ista se može privremeno oduzeti, o čemu se izdaje potvrda.

(9) Nadležni organ će privremeno oduzetu putnu ispravu za stranca vratiti strancu kad prestanu razlozi iz stava (1) ovog člana.

VIII ISPRAVE ZA DOKAZIVANJE IDENTITETA

Vrste isprava za dokazivanje identiteta

Član 100

(1) Stranac u Republici Srbiji dokazuje identitet stranom važećom putnom ispravom, važećom ličnom kartom koju je izdao nadležni organ druge države, ličnom kartom za stranca, privremenom ličnom kartom za stranca i posebnom ličnom kartom.

(2) Identitet u Republici Srbiji stranac dokazuje i dozvolom za privremeni boravak i jedinstvenom dozvolom.

Korišćenje isprave za dokazivanje identiteta

Član 101

(1) Stranac je dužan da na zahtev policijskog službenika pokaže ispravu o identitetu iz člana 100. ovog zakona.

(2) Stranac ne sme ispravu o svom identitetu davati na poslugu drugom licu, niti se sme služiti nevažećom ili tuđom ispravom kao svojom.

Sadržaj obrasca dozvole za privremeni boravak, odnosno jedinstvene dozvole

Član 101a

(1) Dozvola za privremeni boravak, odnosno jedinstvena dozvola izdaje se, u obliku kartice, na obrascu na kom su personalizovani podaci o vrsti dozvole.

(2) Obrazac iz stava (1) ovog člana sadrži sledeće podatke: prezime, ime, dan, mesec i godinu rođenja, pol, evidencijski broj stranca, državu rođenja, državljanstvo, osnov boravka i napomenu.

(3) U obrazac iz stava (1) ovog člana se unose i slike biometrijskih podataka stranca i to: fotografija i potpis, kao i registarski i serijski broj dozvole, datum izdavanja, rok važenja i organ izdavanja.

(4) Obrazac iz stava (1) ovog člana sadrži mikrokontroler (čip) u koji se unose vidljivi podaci na ispravi i podaci o adresi stanovanja stranca, biometrijski otisak prsta stranca, podaci o pravu na rad, kao i drugi podaci o strancu i sa njim povezanim fizičkim i pravnim licima, u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuju evidencije i obrada podataka u oblasti unutrašnjih poslova, kao i prostor za mašinski čitljivu zonu za potrebe automatskog očitavanja podataka.

(5) Po zahtevu stranca kome se izdaje ili je izdata dozvola za privremeni boravak, odnosno jedinstvena dozvola, u skladu sa posebnim propisima, u mikrokontroler (čip) se upisuje kvalifikovani elektronski sertifikat imaoca i odgovarajući podaci za formiranje kvalifikovanog elektronskog potpisa, tako da dozvola postaje sredstvo za formiranje kvalifikovanog elektronskog potpisa.

(6) Obrazac iz stava (1) ovog člana štampa se na srpskom jeziku, ćiriličnim pismom i na engleskom jeziku, a podaci o prezimenu i imenu stranca se upisuju onako kako su upisani u putnu ispravu stranca u transkripciji na engleskom jeziku, dok se podaci o državljanstvu upisuju na način kako se međunarodno priznatim troslovnim kodom označava država čiji je stranac državljanin, a podaci o državi rođenja stranca upisuju se ćiriličnim pismom, na način kako se na srpskom jeziku naziva država čiji je stranac državljanin.

Izdavanje dozvole za privremeni boravak, odnosno jedinstvene dozvole

Član 101b

(1) Strancu koji ispunjava uslove za odobrenje privremenog boravka, odnosno jedinstvene dozvole nadležni organ izdaje dozvolu za privremeni boravak, odnosno jedinstvenu dozvolu, pri čemu je potrebno lično prisustvo stranca u cilju uzimanja njegovih biometrijskih podataka.

(2) Maloletnom strancu, do navršene dvanaeste godine života ne uzimaju se otisci prstiju i potpis, a prilikom izdavanja dozvole za privremeni boravak maloletnom strancu, neophodno je prisustvo jednog roditelja, staratelja, odnosno zakonskog zastupnika.

(3) Stranac kome se izdaje dozvola za privremeni boravak, odnosno jedinstvena dozvola, a koji zbog svojih verskih ili nacionalnih običaja nosi kapu ili maramu kao sastavni deo nošnje, odnosno odeće, može biti fotografisan sa kapom ili maramom.

(4) Prilikom uzimanja biometrijskih podataka strancu se izdaje potvrda koja služi kao dokaz o započetom procesu izdavanja dozvole za privremeni boravak, odnosno jedinstvene dozvole.

(5) U postupku izdavanja dozvole za privremeni boravak, odnosno jedinstvene dozvole plaća se propisana taksa, u skladu sa zakonom.

(6) Stranac kome je dozvola za privremeni boravak, odnosno jedinstvena dozvola oštećena ili ako fotografija više ne odgovara njegovom izgledu, odnosno kada iz drugih razloga ne može da služi svojoj svrsi, dužan je da u roku od 15 dana od dana nastupanja razloga iz ovog stava podnese zahtev za izdavanje nove dozvole za privremeni boravak, odnosno jedinstvene dozvole.

Pravo na ličnu kartu za stranca i posebnu ličnu kartu

Član 102

(1) Lična karta za stranca izdaje se strancu kome je odobreno stalno nastanjenje.

(2) Privremena lična karta za stranca izdaje se strancu kome je odloženo prinudno udaljenje u skladu sa članom 84. ovog zakona, kome je određen obavezni boravak u skladu sa članom 93. ovog zakona, kao i u slučaju iz člana 44. stav (6) ovog zakona.

(3) Strancu koji je član diplomatskog ili konzularnog predstavništva strane države ili član druge misije koja ima diplomatski status, kao i članovima njegove porodice sa kojima živi u zajedničkom domaćinstvu izdaje se posebna lična karta.

(4) Posebna lična karta izdaje se kao diplomatska, službena, konzularna ili servisna lična karta.

(5) Diplomatska lična karta izdaje se diplomatskom agentu i članovima njegove porodice, službena lična karta izdaje se članu administrativno-tehničkog osoblja diplomatske ili konzularne ili druge misije i članovima njegove porodice, konzularna lična karta izdaje se konzularnom funkcioneru, servisna lična karta izdaje se strancu koji uživa određeni obim privilegija u skladu sa međunarodnim ugovorima.

Sadržaj obrasca lične karte za stranca, privremene lične karte za stranca i posebne lične karte

Član 103

(1) Obrazac lične karte za stranca i privremene lične karte za strance sadrži sledeće podatke o strancu: prezime, ime, dan, mesec i godinu rođenja, pol, evidencijski broj stranca, državu rođenja, državljanstvo.

(2) U obrazac lične karte za stranca se unose i slike biometrijskih podataka stranca kome se izdaje lična karta (fotografija i potpis), registarski i serijski broj lične karte za strance kao i datum izdavanja, rok važenja i organ izdavanja.

(3) Obrazac lične karte za stranca i privremene lične karte za stranca sadrži mikrokontroler (čip) i prostor za mašinski čitljivu zonu za potrebe automatskog očitavanja podataka u koji se unose vidljivi podaci na ispravi, kao i podaci o prebivalištu ili adresi stanovanja stranca, status stranca u Republici Srbiji i biometrijski otisak prsta stranca.

(4) Po zahtevu stranca kome se izdaje ili je izdata lična karta za stranca, u skladu sa posebnim propisima, u mikrokontroler (čip) se upisuje kvalifikovani elektronski sertifikat imaoca i odgovarajući podaci za formiranje kvalifikovanog elektronskog potpisa tako da lična karta za stranca postaje sredstvo za formiranje kvalifikovanog elektronskog potpisa.

(5) Obrazac lične karte za stranca i privremene lične karte za stranca se štampa na srpskom jeziku, ćiriličkim pismom, latiničnim pismom i na engleskom jeziku, a podaci o prezimenu i imenu stranca se upisuju onako kako su upisani u putnu ispravu stranca u transkripciji na engleskom jeziku, dok se podaci o državi rođenja i državljanstvu stranca upisuju latiničnim pismom, na način kako se na srpskom jeziku naziva država čiji je stranac državljanin.

(6) Obrazac posebne lične karte sadrži sledeće podatke o strancu i to: prezime, ime, dan, mesec i godinu rođenja, pol, mesto i državu rođenja i zvanje nosioca u diplomatskoj misiji.

(7) U obrazac posebne lične karte se unose i slike biometrijskih podataka stranca (fotografija i potpis), vrsta posebne lične karte, naziv i adresa diplomatske misije, registarski i serijski broj posebne lične karte, datum izdavanja, rok važenja, organ izdavanja i kontakt podaci, kao i klauzula o sudskom imunitetu u skladu sa međunarodnim ugovorima koji obavezuju Republiku Srbiju.

(8) Obrazac posebne lične karte štampa se na srpskom jeziku, ćiriličkim pismom i na engleskom jeziku, a podaci o prezimenu i imenu stranca, kao i mestu rođenja upisuju se onako kako su upisani u putnu ispravu stranca u transkripciji na engleskom jeziku; podaci o državi rođenja upisuju se troslovnom međunarodnom oznakom zemlje.

(9) Posebna lična karta izdaje se na osnovu zahteva za izdavanje posebne lične karte.

(10) Obrazac zahteva za izdavanje posebne lične karte sadrži: prezime i ime, datum, mesto i država rođenja, fotografiju, pol, državljanstvo, vrstu, broj i rok važenja putne isprave, datum prelaska državne granice, zvanje nosioca posebne lične karte u okviru strane diplomatske misije, naziv diplomatske misije, adresu boravka u Republici Srbiji, potpis podnosioca, datum podnošenja zahteva, pečat misije i ime i potpis šefa misije.

Izrada obrazaca

Član 103a

Obrazac dozvole za privremeni boravak, odnosno jedinstvene dozvole, obrazac lične karte za stranca i privremene lične karte za stranca, kao i obrazac putnog lista za strance izrađuje Narodna banka Srbije - Zavod za izradu novčanica i kovanog novca.

Izdavanje lične karte za stranca

Član 104

(1) Strancu kome je odobreno stalno nastanjenje nadležni organ izdaje ličnu kartu za stranca, pri čemu je potrebno lično prisustvo stranca u cilju uzimanja njegovih biometrijskih podataka.

(2) Prilikom uzimanja biometrijskih podataka strancu se izdaje potvrda koja služi kao dokaz o započetom procesu izdavanja lične karte za stranca.

(3) Stranac kome se izdaje lična karta za stranca, a koji zbog svojih verskih ili nacionalnih običaja nosi kapu ili maramu kao sastavni deo nošnje, odnosno odeće, može biti fotografisan sa kapom ili maramom.

(4) Maloletnom strancu, do navršene dvanaeste godine života ne uzimaju se otisci prstiju i potpis, a prilikom izdavanja lične karte za stranca maloletnom strancu, neophodno je prisustvo jednog roditelja, staratelja, odnosno zakonskog zastupnika.

(5) Odredbe ovog člana se shodno primenjuju prilikom izdavanja privremene lične karte za stranca.

(6) U postupku izdavanja lične karte za stranca i privremene lične karte za stranca plaća se propisana taksa, u skladu sa zakonom.

(7) Izgled obrasca i postupak izdavanja lične karte za stranca i privremene lične karte propisuje ministar nadležan za unutrašnje poslove, a izgled obrasca zahteva za izdavanje posebne lične karte, izgled obrasca posebne lične karte, kao i postupak izdavanja posebne lične karte propisuje ministar nadležan za spoljne poslove.

Nadležnost

Član 105

(1) Ličnu kartu za stranca i privremenu ličnu kartu za stranca izdaje nadležni organ.

(2) Posebnu ličnu kartu za stranca izdaje ministarstvo nadležno za spoljne poslove.

Rok važenja

Član 106

(1) Lična karta za stranca izdaje se sa rokom važenja od pet godina.

(2) Maloletnom strancu lična karta za stranca izdaje se sa rokom važenja od dve godine.

(3) Privremena lična karta izdaje se sa rokom važenja na koji je strancu rešenjem određen obavezni boravak, odloženo prinudno udaljenje, odnosno odobren privremeni boravak.

(4) Posebna lična karta izdaje se sa rokom važenja do četiri godine.

Izdavanje nove lične karte za stranca

Član 107

(1) Strancu će se izdati nova lična karta za stranca ako je prethodno izdata lična karta za stranca istekla, oštećena ili ako fotografija više ne odgovara njegovom izgledu ili kada iz drugih razloga ne može da služi svojoj svrsi.

(2) Stranac je dužan, da u roku od 15 dana od dana nastupanja razloga iz stava (1) ovog člana, podnese nadležnom organu zahtev za izdavanje nove lične karte za stranca.

Vraćanje lične karte za stranca i proglašenje nevažećom lične karte za stranca

Član 108

(1) Stranac je dužan da nadležnom organu vrati ličnu kartu za stranca ako:

1) je stekao državljanstvo Republike Srbije;

2) se iseljava iz Republike Srbije;

3) mu je prestalo pravo na stalno nastanjenje.

(2) Stranac je dužan da o nestanku lične karte za stranca ili privremene lične karte za stranca bez odlaganja obavesti nadležni organ, koji rešenjem proglašava ličnu kartu za stranca ili privremenu ličnu kartu za stranca nevažećom i isto oglašava na zvaničnoj veb prezentaciji Ministarstva unutrašnjih poslova.

(3) Protiv rešenja o proglašavanju nevažećom lične karte za stranca ili privremene lične karte za stranca nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

Obaveze stranca u slučaju nestanka dozvole za privremeni boravak i jedinstvene dozvole

Član 109

(1) Stranac je dužan da o nestanku dozvole za privremeni boravak, odnosno jedinstvene dozvole, bez odlaganja obavesti nadležni organ, koji rešenjem proglašava dozvolu za privremeni boravak, odnosno jedinstvenu dozvolu nevažećom, i isto oglašava na zvaničnoj veb prezentaciji Ministarstva unutrašnjih poslova.

(2) Protiv rešenja o proglašavanju nevažećom dozvole za privremeni boravak, odnosno jedinstvene dozvole nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

IX BORAVIŠTE I PREBIVALIŠTE STRANCA

Pojam boravišta, adrese stanovanja i prebivališta

Član 110

(1) Boravište je, u smislu ovog zakona, mesto i adresa na kojoj stranac boravi duže od 24 časa.

(2) Adresa stanovanja je prijavljena adresa na kojoj stranac namerava da boravi tokom odobrenog privremenog boravka u Republici Srbiji.

(3) Stranac na privremenom boravku je dužan da u roku od tri dana od dana promene adrese stanovanja o navedenom obavesti nadležni organ.

(4) Smatra se da stranac ne menja adresu stanovanja ukoliko je boravište prijavljeno na drugoj adresi iz ličnih, poslovnih ili drugih razloga, a to boravište ne traje duže od 15 dana.

(5) Stranac kome je odobreno stalno nastanjenje u Republici Srbiji ima prijavljeno prebivalište.

(6) Prebivalište je, u smislu ovog zakona, mesto u kome se stalno nastanjeni stranac nastanio sa namerom da u njemu stalno živi, odnosno mesto u kome se nalazi centar njegovih životnih aktivnosti, profesionalnih, ekonomskih, socijalnih i drugih veza koje dokazuju njegovu trajnu povezanost s mestom u kome se nastanio.

(7) Stranac na stalnom nastanjenju je dužan da u roku od osam dana od dana promene prebivališta o tome obavesti nadležni organ.

Prijavljivanje boravišta, prebivališta i promene adrese stanovanja i odjava prebivališta

Član 111

(1) Pravna lica, preduzetnici i fizička lica koja pružaju usluge smeštaja strancima uz naknadu dužna su da policijskoj upravi prema mestu smeštaja stranca izvrše prijavu boravišta stranca u roku od 24 časa od časa pružanja usluge smeštaja.

(2) Pravna lica, preduzetnici i fizička lica kod kojih stranci dolaze u posetu dužna su da policijskoj upravi prema mestu smeštaja stranca izvrše prijavu boravišta stranca u roku od 24 časa od dolaska stranca u posetu.

(3) Stranac koji ne koristi smeštaj iz stava (1) ovog člana ili ne odseda na privatnoj adresi kod fizičkog ili pravnog lica, dužan je da policijskoj upravi prema mestu smeštaja, sam prijavi svoje boravište u roku od 24 časa od ulaska u Republiku Srbiju, odnosno od dana promene boravišta.

(4) Fizičko lice iz stava (2) ovog člana je lice kod koga stranac dolazi u posetu. Fizičko lice kod koga stranac dolazi u posetu može ovlastiti drugo lice ili stranca koji je došao kod njega u posetu da sam izvrši prijavu boravišta iz stava (2) ovog člana.

(5) Ukoliko za to postoje odgovarajući tehnički uslovi, prijava boravišta stranca može se vršiti u elektronskom obliku, primenom šeme elektronske identifikacije minimalno srednjeg nivoa pouzdanosti u skladu sa zakonom kojim se uređuje elektronski dokument, elektronska identifikacija i usluge od poverenja u elektronskom poslovanju.

(6) Izgled obrasca prijave boravišta i način prijavljivanja boravišta stranca, adrese stanovanja, promene adrese stanovanja, prijave i odjave prebivališta stranca, propisuje ministar nadležan za unutrašnje poslove.

X POSEBNE ODREDBE O KRETANJU STRANCA U UNIFORMI

Uslovi za nošenje strane vojne, policijske ili carinske uniforme

Član 112

Na teritoriji Republike Srbije stranci se mogu kretati u stranoj vojnoj, policijskoj ili carinskoj uniformi u skladu sa međunarodnim ugovorom.

XI OBRADA PODATAKA

Obrada podataka o ličnosti

Član 113

(1) Podaci o ličnosti stranaca i državljana Republike Srbije koji se dovode u vezu sa stranim državljaninom obrađuju se kad je to:

1) neophodno za sprovođenje postupaka i poslova predviđenih ovim zakonom;

2) neophodno radi zaštite javnog poretka ili bezbednosti Republike Srbije;

3) predviđeno zakonom ili međunarodnim ugovorom.

(2) Obrada podataka o ličnosti stranaca i državljana Republike Srbije koji se dovode u vezu sa stranim državljaninom vrši se u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuju evidencija i obrada podataka u oblasti unutrašnjih poslova.

(3) Osnov obrade podataka o ličnosti su odredbe ovog zakona.

Svrha obrade podataka o ličnosti

Član 114

Obrada podataka o ličnosti vrši se u svrhu izdavanja viza, odobravanja privremenih boravaka, stalnih nastanjenja, izricanja rešenja o vraćanju, izricanja zabrane ulaska u Republiku Srbiju, određivanja boravaka u prihvatilištu za strance, izdavanja putnih isprava za strance i ličnih karata za strance, prijave boravišta i prebivališta stranaca i drugih poslova vezanih za ulazak, boravak, udaljenje i status stranaca u Republici Srbiji.

Evidencije

Član 115

(1) Ministarstvo unutrašnjih poslova u svrhu obavljanja poslova utvrđenim ovim zakonom vodi evidencije o:

1) strancima kojima je prijavljeno boravište;

2) strancima kojima je odobreno stalno nastanjenje;

3) strancima kojima je odobren privremeni boravak;

4) strancima kojima je doneto rešenje o vraćanju, kojima je izrečena zabrana ulaska, strancima prema kojima je postupao nadležni organ, kao i o strancima kojima je izrečena zaštitna mera udaljenja ili mera bezbednosti proterivanja;

5) strancima kojima je na predlog državnog organa nadležnog za zaštitu bezbednosti Republike Srbije izrečena zabrana ulaska u Republiku Srbiju, kao i nadzor i kontrola stranca prilikom prelaska državne granice ili kretanja preko teritorije Republike Srbije;

6) strancima kojima je određen boravak u prihvatilištu;

7) strancima kojima je određen obavezni boravak;

8) izdatim ličnim kartama za strance, privremenim ličnim kartama za strance i strancima kojima su izdate putne isprave za strance;

9) prijavi nestalih i pronađenih isprava za dokazivanje identiteta u skladu sa ovim zakonom;

10) prijavi nestalih i pronađenih nacionalnih putnih i drugih isprava stranaca;

11) odbijenim i izdatim vizama na graničnom prelazu, o poništenim, ukinutim i produženim vizama.

(2) Na pitanja koja se odnose na evidencije i obradu podataka koje se vode u skladu sa stavom (1) ovog člana, kao i na sadržinu tih evidencija, ažuriranje i brisanje, rokove čuvanja i mere zaštite podataka primenjuju se propisi o evidencijama i obradi podataka i u oblasti unutrašnjih poslova.

(3) Ministarstvo nadležno za spoljne poslove, u svrhu obavljanja poslova utvrđenih ovim zakonom, a u skladu sa zakonom koji uređuje zaštitu podataka o ličnosti, može da prikuplja i obrađuje podatke o ličnosti stranca i sa njim povezanih fizičkih i pravnih lica i o tome vodi evidencije koje sadrže sledeće podatke:

1) evidencija o vizama (ime i prezime stranca; prezime pri rođenju; datum rođenja; mesto i država rođenja; pol stranca; fotografija stranca; državljanstvo; ime i prezime roditelja; adresa stranca u inostranstvu; telefonski broj; elektronska adresa stranca; vrsta, broj i rok važenja strane putne isprave; zanimanje, naziv i adresa poslodavca u inostranstvu; naziv i adresa obrazovne ustanove u inostranstvu koju stranac pohađa; da li u slučaju tranzita stranac poseduje dozvolu za ulazak u treću državu; da li u putnoj ispravi ima dozvolu za povratak u državu boravka ako to nije zemlja njegovog porekla; prethodni boravci u Republici Srbiji; datum dolaska i odlaska iz Republike Srbije; prevozno sredstvo kojim stranac dolazi u Republiku Srbiju; ime i prezime, datum, mesto, država rođenja i državljanstvo supružnika, vanbračnog partnera i dece stranca; ime, prezime, adresa, državljanstvo, telefonski broj, matični ili evidencijski broj pozivara i razlog pozivanja stranca u Republiku Srbiju; naziv, sedište, matični broj, poreski identifikacioni broj, ime, prezime i matični broj odgovornog lica u pravnom licu koje poziva stranca u posetu i razlog pozivanja stranca u Republiku Srbiju; broj i naziv organa koji vrši overu garantnog pisma, datum overe garantnog pisma; serijski brojevi drugih viza koje su izdate u poslednje tri godine i važnost tih viza; mesto i datum podnošenja zahteva za vizu; vrsta vize koja se traži; broj traženih ulazaka; serijski broj vize; period važenja vize; broj dana boravka; svrha putovanja; datum i razlog odbijanja vize; datum, razlog i naziv organa koji je poništio ili ukinuo vizu);

2) o izdatim putnim listovima za strance (ime i prezime stranca, prezime pri rođenju, datum rođenja, mesto i država rođenja, pol stranca, državljanstvo, ime i prezime supružnika ili vanbračnog partnera stranca; ime i prezime roditelja; adresa stranca u inostranstvu, adresa stranca u Republici Srbiji, telefonski broj, elektronska adresa stranca, fotografija stranca, serijski broj, datum izdavanja i rok važenja putnog lista za strance i organ koji ga je izdao);

3) o izdatim posebnim ličnim kartama za strance (prezime i ime stranca, datum rođenja, mesto i država rođenja, fotografija, pol, državljanstvo, vrsta, broj i rok važenja putne isprave, datum prelaska državne granice, zvanje nosioca posebne lične karte u okviru strane diplomatske misije, naziv diplomatske misije, adresa boravka u Republici Srbiji, vrsta, registarski broj, serijski broj, datum izdavanja i rok važenja posebne lične karte za stranca).

(4) Podaci iz evidencija o vizama iz stava (3) tačka 1) ovog člana se obrađuju i vode elektronski, u nacionalnom Viznom informacionom sistemu.

(5) Rok čuvanja podataka iz evidencija iz stava (3) ovog člana je pet godina.

(6) Organ nadležan za upravljanje migracijama u Republici Srbiji u svrhu sprovođenja programa dobrovoljnog povratka stranca, a u skladu sa zakonom koji uređuje zaštitu podataka o ličnosti može da prikuplja i obrađuje podatke o ličnosti stranca i sa njim

povezanih fizičkih i pravnih lica i o tome vodi evidenciju koja sadrži sledeće podatke: ime i prezime stranca; prezime pri rođenju; datum rođenja; mesto i država rođenja; pol stranca; fotografija stranca; državljanstvo; ime i prezime roditelja; vrsta, broj i rok važenja strane putne isprave; boravište stranca u Republici Srbiji; ime i prezime, telefon i elektronska adresa staratelja stranca ako ima postavljenog staratelja; datum i evidencioni broj prijave za dobrovoljni povratak; ime i prezime, datum rođenja supružnika ili vanbračnog partnera i dece stranca koji sa njim učestvuju u programu dobrovoljnog povratka; datum i mesto dobrovoljnog odlaska stranca; adresa stranca u zemlji dobrovoljnog povratka.

(7) Zahtevi stranca za ostvarivanje nekog od prava propisanih ovim zakonom i dokumenta koja stranac podnosi u tom postupku čuvaju se za tekuću i prethodne dve godine, nakon čega se uništavaju, izuzev zahteva za stalno nastanjenje stranca koji se čuva trajno.

(8) Ministarstvo unutrašnjih poslova, ministarstvo nadležno za spoljne poslove i organ nadležan za upravljanje migracijama su rukovaoci podataka koje obrađuju u svojim evidencijama.

(9) Državni organ nadležan za poslove bezbednosti Republike Srbije i njenih građana korisnik je podataka iz evidencija koje se vode u skladu sa ovim zakonom.

Saradnja državnih organa

Član 116

Državni organi i sa njima povezane organizacije koji obavljaju poslove u vezi sa ostvarivanjem različitih prava stranca neposredno i kontinuirano sarađuju i razmenjuju informacije neophodne za sprovođenje postupaka i poslova predviđenih ovim zakonom.

Razmena podataka o ličnosti

Član 117

(1) Razmena podataka o ličnosti stranca i sa njim povezanih fizičkih i pravnih lica, koja je neophodna za sprovođenje postupaka i poslova predviđenim ovim zakonom, obavlja se sa državnim organima i sa njima povezanim organizacijama u skladu sa odredbama zakona o obradi podataka i evidencijama u oblasti unutrašnjih poslova i vrši se između Ministarstva unutrašnjih poslova i:

1) ministarstva nadležnog za spoljne poslove, u svrhu izdavanja viza;

2) državnog organa nadležnog za zaštitu bezbednosti Republike Srbije, u svrhu zaštite bezbednosti Republike Srbije i njenih građana;

3) organizacije nadležne za poslove zapošljavanja, u svrhu primene propisa o zapošljavanju stranaca;

4) organa nadležnog za upravljanje migracijama, u svrhu uključivanja stranca u program podrške dobrovoljnom povratku.

(2) U skladu sa stavom (1) tačka 1) ovog člana, Ministarstvo unutrašnjih poslova preuzima podatke o podnetim zahtevima za vizu u diplomatsko-konzularnim predstavništvima i, u

skladu sa članom 29. ovog zakona, vrši provere po podnetom zahtevu i daje prethodnu saglasnost, dok ministarstvo nadležno za spoljne poslove, u skladu sa članom 29. stav (1) ovog zakona, vrši provere kroz evidencije propisane članom 115. stav (1) tač. 1), 2), 3), 4) i 5) ovog zakona.

(3) U skladu sa stavom (1) tačka 2) ovog člana organ nadležan za poslove zaštite bezbednosti Republike Srbije i njenih građana preuzima podatke iz evidencija koje se vode na osnovu ovog zakona.

(4) U skladu sa stavom (1) tačka 3) ovog člana organizacija nadležna za poslove zapošljavanja od Ministarstva unutrašnjih poslova preuzima podatke o odobrenom privremenom boravku ili stalnom nastanjenju stranca, odnosno jedinstvenim dozvolama, dok Ministarstvo unutrašnjih poslova preuzima podatke o proceni ispunjenosti uslova za izdavanje jedinstvene dozvole, u skladu sa zakonom.

(5) U skladu sa stavom (1) tač. 4) ovog člana organ nadležan za upravljanje migracijama od Ministarstva unutrašnjih poslova preuzima podatke o strancima kojima je doneto rešenje o vraćanju, dok Ministarstvo unutrašnjih poslova preuzima podatke o strancima koji se uključuju u program podrške dobrovoljnog povratka.

(6) Organi iz stava (1) ovog člana obavezni su da obezbede zaštitu podataka o ličnosti stranca i sa njim povezanih fizičkih i pravnih lica iz evidencija od slučajnog ili neovlašćenog pristupa, korišćenja, obrade i prosleđivanja, u skladu sa zakonom.

(7) Podaci iz evidencija mogu se koristiti za statističke, naučne i istraživačke svrhe, bez oznake identiteta lica na koga se podaci odnose, u skladu sa zakonom.

XII NADZOR

Član 118

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donetih na osnovu ovog zakona vrše Ministarstvo unutrašnjih poslova, ministarstvo nadležno za poslove rada i zapošljavanja, preko nadležne inspekcije rada, kao i ministarstvo nadležno za spoljne poslove, svako u delu propisane nadležnosti.

XIII KAZNENE ODREDBE

Prevoznici, organizatori turističkih putovanja i pozivari

Član 119

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 500.000 do 2.000.000 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice:

1) koje na teritoriju Republike Srbije doveze stranca ili odbije da ga odveze sa graničnog prelaza ili iz Republike Srbije, suprotno odredbi člana 13. st. (1) i (2) ovog zakona;

2) koje ne osigura da stranac koji, u njegovoj organizaciji, odnosno po osnovu pozivnog pisma dođe u Republiku Srbiju, boravi u zemlji u skladu sa odredbama ovog zakona i ne preduzme mere kojima predupređuje nezakonit boravak stranca nakon ulaska u Republiku

Srbiju (član 13a stav (1) ovog zakona);

3) koje ne preduzme mere i radnje koje se odnose na obezbeđivanje uslova za zakonit boravak i rad stranca u Republici Srbiji, a na osnovu čijeg pozivnog pisma je stranac ušao u Republiku Srbiju sa vizom za duži boravak po osnovu zaposlenja (član 13a stav (3) ovog zakona).

(2) Za prekršaj iz stava (1) ovog člana, novčanom kaznom od 50.000 do 150.000 dinara, kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu.

(3) Novčanom kaznom od 100.000 do 500.000 dinara kazniće se preduzetnik za prekršaj iz stava (1) ovog člana.

(4) Uz kaznu za prekršaj iz stava (1) tačka 1) ovog člana, učiniocu se može izreći i zaštitna mera zabrane obavljanja delatnosti međunarodnog prevoza putnika u vazdušnom, drumskom, vodnom ili železničkom saobraćaju, a za prekršaj iz stava (1) tačka 2) ovog člana, zaštitna mera zabrane organizovanja međunarodnih turističkih ili poslovnih putovanja.

(5) Uz kaznu za prekršaj iz stava (1) tačka 3) ovog člana, pozivaru se može izreći i zaštitna mera zabrane obavljanja delatnosti.

(6) Novčanom kaznom od 50.000 do 150.000 dinara kazniće se fizičko lice za prekršaj iz stava (1) tačka 3) ovog člana.

Pružaoci usluga smeštaja

Član 120

(1) Novčanom kaznom kazniće se pravno lice, preduzetnik ili fizičko lice koje nadležnom organu ne prijavi boravište stranca u roku od 24 časa od časa pružanja usluge smeštaja strancu odnosno od časa dolaska stranca u posetu (član 111. st. (1) i (2) ovog zakona) i to u rasponu od:

1) od 5.000 do 150.000 dinara za fizičko lice;

2) od 50.000 do 2.000.000 dinara za pravno lice;

3) od 10.000 do 500.000 dinara za preduzetnika.

(2) Za prekršaj iz stava (1) ovog člana, novčanom kaznom od 5.000 do 150.000 dinara, kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu.

(3) Uz kaznu za prekršaj iz stava (1) ovog člana, učiniocu se može izreći i zaštitna mera zabrane obavljanja delatnosti pružanja usluga smeštaja strancima.

(4) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000 do 150.000 dinara kazniće se stranac koji nadležnom organu u roku od 24 časa od ulaska u Republiku Srbiju, odnosno od dana promene boravišta ne izvrši prijavu boravišta (član 111. stav (3) ovog zakona).

Kršenje propisa u vezi sa ulaskom i zadržavanjem

Član 121

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 50.000 do 150.000 dinara kazniće se za prekršaj stranac koji:

1) nezakonito uđe u Republiku Srbiju (član 14. ovog zakona);

2) ne napusti Republiku Srbiju u roku koji mu je određen za dobrovoljni povratak (član 77. ovog zakona);

3) uđe ili boravi u Republici Srbiji, a izrečena mu je zabrana ulaska (čl. 39, 66, 72. i 78. ovog zakona);

4) napusti prihvatilište bez odobrenja ili se ne pridržava kućnog reda i pravila boravka u prihvatilištu (član 91. stav (1) ovog zakona);

5) napusti mesto obaveznog boravka koje mu je odredio nadležni organ ili se redovno ne javlja nadležnom organu (član 93. ovog zakona).

(2) Uz kaznu za prekršaj iz stava (1) ovog člana strancu se može izreći i zaštitna mera udaljenja stranca sa teritorije Republike Srbije.

(3) Kaznom zatvora do 60 dana zatvora i novčanom kaznom u iznosu od 50.000 do 150.000 dinara kazniće se za prekršaj fizičko lice koje pomogne ili pokuša da pomogne stranom državljaninu da nezakonito uđe u Republiku Srbiju, tranzitira preko teritorije Republike Srbije ili da nezakonito boravi na teritoriji Republike Srbije (član 14. stav (2) ovog zakona).

(4) Uz kaznu za prekršaj iz stava (3) ovog člana učiniocu se može izreći zaštitna mera oduzimanje predmeta.

Nezakonit boravak i legitimisanje

Član 122

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 50.000 do 150.000 dinara kazniće se za prekršaj stranac koji:

1) boravi u Republici Srbiji suprotno razlozima zbog kojih mu je odobren boravak (član 40. stav (3) ovog zakona);

1a) boravi u Republici Srbiji suprotno svrsi, odnosno osnovu zbog koje mu je izdata viza (član 31. stav (6) ovog zakona);

1b) boravi u Republici Srbiji suprotno razlozima zbog kojih mu je izdata jedinstvena dozvola (član 46a stav (4) ovog zakona).

2) nezakonito boravi u Republici Srbiji (član 74. stav (1) ovog zakona);

3) odbije da pokaže policijskom službeniku nadležnog organa ispravu o identitetu (član 101. stav (1) ovog zakona);

4) prepusti svoj lični dokument drugoj osobi na korišćenje, ili koristi nevažeći lični dokument,

ili koristi tuđi lični dokument kao svoj (član 101. stav (2) ovog zakona).

(2) Uz kaznu za prekršaj iz stava (1) ovog člana strancu se može izreći i zaštitna mera udaljenja stranca sa teritorije Republike Srbije.

Kršenje propisa u vezi sa odobrenim boravkom

Član 123

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 20.000 do 150.000 dinara kazniće se za prekršaj stranac koji:

1) nije podneo zahtev za izdavanje jedinstvene dozvole (član 46. stav (1) ovog zakona);

1a) nije podneo zahtev za odobrenje privremenog boravka (član 46. stav (2) ovog zakona);

tač. 2) i 3) *(brisane)*

4) u propisanom roku ne podnese zahtev za odobrenje privremenog boravka deteta, stranog državljanina rođenog na teritoriji Republike Srbije (član 58. stav (1) ovog zakona);

5) *(brisana)*

6) u propisanom roku ne podnese zahtev nadležnom organu za izdavanje nove lične karte za stranca (član 107. stav (2) ovog zakona);

7) ne vrati ličnu kartu nadležnom organu, u slučajevima utvrđenim članom 108. stav (1) ovog zakona;

8) ne prijavi nadležnom organu nestanak isprava iz člana 108. i člana 109. ovog zakona;

9) nadležnom organu ne prijavi promenu adrese stanovanja ili promenu prebivališta iz člana 110. st. (3) i (7) ovog zakona;

10) za vreme boravka u Republici Srbiji nosi stranu vojnu, policijsku ili carinsku uniformu suprotno odredbama člana 112. ovog zakona;

11) u propisanom roku ne ponese zahtev nadležnom organu za izdavanje nove dozvole za privremeni boravak ili jedinstvene dozvole (član 101b stav (6) ovog zakona).

XIV PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Ovlašćenja za donošenje propisa

Član 124

(1) Vlada će u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona doneti uredbu kojom se uređuju bliži uslovi za odbijanje ulaska stranca u Republiku Srbiju iz člana 15. stav (7) ovog zakona.

(2) Vlada će, na predlog ministra unutrašnjih poslova, u slučaju utvrđivanja posebnih

okolnosti koje se odnose na nezakonito prisustvo većeg broja stranih državljana na teritoriji Republike Srbije, a koje nije moguće vratiti u zemlju porekla zbog primene principa zabrane vraćanja ili koji ne mogu da napuste Republiku Srbiju zbog okolnosti koje ne zavise od njih, doneti uredbu kojom se uređuje njihovo tolerisano prisustvo na teritoriji Republike Srbije sa ograničenim rokom primene.

(3) Ministar nadležan za unutrašnje poslove će u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona doneti propise o:

1) izgledu obrasca o odbijanju ulaska u Republiku Srbiju, izgledu obrasca o odobrenju ulaska u Republiku Srbiju i načinu unosa podatka o odbijanju ulaska u putnu ispravu stranca iz člana 15. stav (5) ovog zakona;

2) izgledu obrasca o odbijanju zahteva za vizu na graničnom prelazu iz člana 34. stav (7) ovog zakona;

3) izgledu obrasca o odbijanju zahteva za produženje roka važenja vize iz člana 35. stav (7) ovog zakona;

4) bližim uslovima za odobrenje privremenog boravka, izgledu zahteva za odobrenje privremenog boravka, izgledu i načinu unošenja nalepnice privremenog boravka u stranu putnu ispravu iz člana 43. stav (2) ovog zakona;

5) bližim uslovima za odobrenje stalnog nastanjenja, izgledu zahteva za odobrenje stalnog nastanjenja, izgledu i načinu unošenja nalepnice stalnog nastanjenja u stranu putnu ispravu iz člana 67. stav (9) ovog zakona;

6) izgledu pečata zabrane ulaska i načinu unošenja zabrane ulaska u stranu putnu ispravu iz člana 78. stav (6) ovog zakona;

7) bližim uslovima i načinu sprovođenja prinudnog udaljenja stranca iz člana 81. stav (5) ovog zakona;

8) kućnom redu i pravilima boravka u prihvatilištu, iz člana 91. stav (2) ovog zakona;

9) izgledu i načinu unošenja obaveznog boravka u putnu ispravu stranca iz člana 93. stav (11) ovog zakona;

10) izgledu obrasca i postupku izdavanja putnog lista za stranca iz člana 98. stav (3) ovog zakona;

11) izgledu obrasca i postupku izdavanja lične karte za stranca i privremene lične karte za stranca iz člana 104. stav (7) ovog zakona;

12) izgledu obrasca prijave boravišta stranca, načinu prijavljivanja boravišta stranca, adrese stanovanja, promene adrese stanovanja, prijave i odjave prebivališta stranca iz člana 111. stav (6) ovog zakona.

(4) Ministar nadležan za spoljne poslove će u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona doneti propis o:

1) izgledu obrasca za unošenje vize i načinu unošenja vize u obrazac iz člana 24. stav (4) ovog

zakona;

2) izgledu obrasca zahteva za vizu i izgledu štambilja kojim se potvrđuje prijem zahteva za vizu iz člana 25. stav (9) ovog zakona;

3) izgledu i načinu unošenja nalepnice vize u stranu putnu ispravu iz člana 32. stav (3) ovog zakona;

4) izgledu obrasca o odbijanju zahteva za vizu iz člana 36. stav (5) ovog zakona;

5) izgledu obrasca o ukidanju ili poništavanju vize, kao i načinu poništavanja i ukidanja vize iz člana 37. stav (7) ovog zakona;

6) izgledu obrasca i postupku izdavanja posebne lične karte iz člana 104. stav (7) ovog zakona.

(5) Ministar nadležan za unutrašnje poslove će, uz saglasnost rukovodioca državnog organa nadležnog za zaštitu bezbednosti Republike Srbije i njenih građana, u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, doneti propis kojim se uređuju bliži uslovi i način sprovođenja predloga za izricanje zabrane ulaska stranca i nadzora i kontrole stranca prilikom ulaska i kretanja preko teritorije Republike Srbije iz člana 115. stav (1) tačka 5) ovog zakona.

Član 125

Postupci započeti pre stupanja na snagu ovog zakona okončaće se po odredbama Zakona o strancima ("Službeni glasnik RS", broj 97/08), osim ako je za stranca povoljnije da se postupak okonča po odredbama ovog zakona.

Važenje propisa do donošenja novih na osnovu ovog zakona

Član 126

Propisi doneti na osnovu Zakona o strancima ("Službeni glasnik RS", broj 97/08), ostaju na snazi do donošenja propisa kojim se stavljaju van snage, ukoliko nisu u suprotnosti sa odredbama ovog zakona.

Prestanak važenja određenih zakona

Član 127

Danom početka primene ovog zakona prestaje da važi Zakon o strancima ("Službeni glasnik RS", broj 97/08).

Stupanje na snagu ovog zakona

Član 128

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije", a počinje da se primenjuje šest meseci od stupanja na snagu.

Samostalni članovi Zakona o izmenama i dopunama Zakona o strancima

("Službeni glasnik RS", broj 31/19)

Član 17

Vlada će u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona doneti uredbu kojom se utvrđuju kriterijumi za određivanje kategorija stranaca, kao i same kategorije stranaca iz člana 4. ovog zakona.

Ministar nadležan za unutrašnje poslove će u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona doneti propis o bližim uslovima za podnošenje zahteva za odobrenje privremenog boravka elektronskim putem iz člana 5. stav (5) ovog zakona.

Ministar nadležan za spoljne poslove će u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona doneti propis o izgledu obrasca zahteva za izdavanje posebne lične karte iz člana 12. ovog zakona.

Ministar nadležan za unutrašnje poslove i ministar nadležan za poslove zapošljavanja će u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona sporazumno doneti propis kojim se uređuje izgled i sadržina obrasca iz člana 6. ovog zakona.

Član 18

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije", izuzev odredaba čl. 1. i 5. koje počinju da se primenjuju od 1. januara 2020. godine i odredaba člana 6. koje počinju da se primenjuju od 1. decembra 2020. godine.

Samostalni članovi Zakona o izmenama i dopunama Zakona o strancima

("Službeni glasnik RS", br. 62/23)

PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 51

(1) Vlada će u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, doneti uredbu o kategorijama stranaca, kriterijumima i bližim uslovima za odobravanje privremenog boravka strancima iz člana 12. stav (3) ovog zakona.

(2) Ministar nadležan za unutrašnje poslove će u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona doneti propise o:

1) bližim uslovima za odobrenje privremenog boravka, izgledu zahteva za odobrenje privremenog boravka i izgledu obrasca dozvole za privremeni boravak iz člana 15. stav (3) ovog zakona;

2) bližim uslovima za odobravanje stalnog nastanjenja i izgledu zahteva za odobrenje stalnog nastanjenja iz člana 28. stav (6) ovog zakona;

3) bližim uslovima za podnošenje zahteva za odobrenje stalnog nastanjenja elektronskim putem iz člana 31. stav (3) ovog zakona.

4) o obrascu potvrde o oduzetim novčanim sredstvima, obrascu potvrde o troškovima prinudnog udaljenja i načinu izračunavanja troškova prinudnog udaljenja iz člana 36. stav (10) ovog zakona.

(3) Ministar nadležan za spoljne poslove će, u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, doneti propis o izgledu obrasca vize u elektronskom formatu i bliže uslove za izdavanje vize u elektronskom formatu iz člana 8. stav (5) ovog zakona.

(4) Ministar nadležan za unutrašnje poslove, ministar nadležan za poslove zapošljavanja i ministar nadležan za spoljne poslove će, sporazumno, u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, doneti propis o bližim uslovima za podnošenje zahteva za izdavanje vize elektronskim putem, bližim uslovima za odobravanje viza, kao i izgledu i sadržaju pozivnog pisma iz člana 10. stav (2) ovog zakona.

(5) Ministar nadležan za unutrašnje poslove i ministar nadležan za poslove zapošljavanja, će sporazumno, u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, doneti propis o bližim uslovima za podnošenje i obradu zahteva za izdavanje jedinstvene dozvole elektronskim putem, bližim uslovima za izdavanje jedinstvene dozvole, kao i izgledu obrasca jedinstvene dozvole iz člana 46b stav (10) ovog zakona.

Okončanje započetih postupaka

Član 52

Svi postupci započeti do stupanja na snagu ovog zakona okončaće se primenom propisa prema kojima su započeti, osim ako je za stranca povoljnije da se postupak okonča po odredbama ovog zakona.

Prestanak važenja ranijih propisa

Član 53

Početkom primene propisa iz člana 12. stav (3), člana 15. stav (3) i člana 28. stav (6) ovog zakona, prestaju da važe odredbe člana 43. stav (2) i 67. stav (9) i odredbe člana 40. st. (4) i (5) Zakona o strancima ("Službeni glasnik RS", br. 24/18 i 31/19) i propisi doneti na osnovu tih članova.

Stupanje na snagu i početak primene

Član 54

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije", a odredbe člana 1. stav (2), člana 8. stav (2), člana 9, člana 11. stav (3), člana 12. stav (2), člana 14, člana 15. stav (1), člana 17. st. (2) i (3), člana 19, člana 20, člana 22, člana 23. stav (3), člana 24. stav (3), člana 28. stav (5), člana 31. stav (3), člana 37, člana 38, člana 40, člana 44, člana 45. stav (1), člana 46, člana 49. stav (2) i člana 50. st. (2), (3) i (7) ovog zakona počinju da se primenjuju od 1. februara 2024. godine.